

Xəbər
Bakı sakini nişanlısını qətlə yetirdi
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 7 mart 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 51 (6665) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Moskvada Qarabağ müzakirəsi - Lavrov Məmmədیارova nə dedi?

Rusiya XİN başçısı ümitsiz danışdı: "iki-üç prinsipial məsələ var ki, biz hələ bunlarla bağlı ümumi mövqeyə gəlməkdən uzağıq"...

yazısı səh.13-də

Mehriban Əliyevanın deputat mandatına xitam verildi

yazısı səh.4-də

Deputat Arif Rəhimzadə türk soyumuza yenə həqarət etdi

yazısı səh.2-də

Avropada təhsil alan gənclər niyə geri qayıtmır...

yazısı səh.4-də

Dövlət Departamentinin Azərbaycanla bağlı hesabatı birmənalı qarşılanmadı

yazısı səh.5-də

Müxalifət 18 martda keçirəcəyi toplantıya hazırlaşır

yazısı səh.6-də

Bəxtiyar Sadıqov:

"İran Azərbaycanı və Ermənistanı tərəzinin gözlərinə qoysun..."

yazısı səh.7-də

21 il həbsdə olan üç ömürlük məbusun əfvi gündəmə gəldi

yazısı səh.11-də

Türkiyə-Almaniya qarşıdurması: Ərdoğan Berlini hədəf aldı

yazısı səh.9-də

Əli İsanovun qurtuluş yolları-sabiq nazirin əlində qalan şansları

yazısı səh.11-də

Bakı-Tehran əməkdaşlığı yeni mərhələdə - ekspertlərdən mühüm açıqlamalar

yazısı səh.6-də

20 fevralın ayırdığı xətt - sülhə gedən yol qapandı?

"AZƏRBAYCAN DAHA BİR ZƏRBƏ ENDİRSƏ..."

- BAKI MÜHARİBƏ TAKTİKASINI DƏYİŞİR

Qarabağ münaqişəsi zonasında hərbi vəziyyət tufanqabağı sükuta oxşayır; situasiyanın mümkün inkişaf ssenariləri analitiklərin gözündə; nüfuzlu Qərb nəşri: "Öz siyasətinin girovuna çevrilən Ermənistan daha dərin böhrana və izolyasiyaya sürüklənməkdədir..."

yazısı səh.8-də

Ölkədə ətin qiymətini kim və niyə qaldırır...

Ölkədə mal-qara tapılmaz; ətin kilosu 13 manata çatıb, toyuq eti və yumurta da bahalashır

yazısı səh.12-də

İsgəndər Həmidov:
"Azərbaycanın Qarabağı azad etməsi üçün fürsət yetişir"

yazısı səh.7-də

Öcalanın tərəfdarı olan sabiq azərbaycanlı məmura 4 il həbs cəzası verildi

yazısı səh.2-də

Xalq artisti Xuraman Qasimova:
"Bizə qarşı qurulmuş xüsusi bir plan vardı"

yazısı səh.10-də

Prezident İlham Əliyev Bakıda "Ürək Mərkəzi"nin açılışında iştirak etdi

Respublika Müalicəvi Diaqnostika Mərkəzinin nəzdində "Ürək Mərkəzi"nin açılışı olub. Prezident İlham Əliyev və birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər. Dövlət başçısı mərkəzin rəmzi açılışını bildiren lentini kəsib.

Prezident İlham Əliyev və birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyeva mərkəzdə yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev yeni səhiyyə müəssisəsi barədə ətraflı məlumat verib. Nazir qeyd edib ki, "Ürək Mərkəzi"nin yeni inşa olunan binası altımərtəbəlidir. Binaın ümumi sahəsi 13 min kvadratmetrdir. Bu səhiyyə ocağının inşasına 2015-ci ilin əvvəlində başlanılıb və tikinti-quraşdırma işləri bu yaxınlarda başa çatdırılıb. Mərkəzin ətrafında əsaslı abadlıq və yaşıllaşdırma tədbirləri həyata keçirilib.

Prezident çıxışında "Biz gələcəkdə də səhiyyə sahəsində əlavə tədbirlər görəcəyik. Belə gözəl mərkəzlərin yaradılması ölkəmizin ümumi inkişafını göstərir. Çünki əgər bu mərkəz dünyanın ən qabaqçıl tibb mərkəzlərindən fərqlənirsə, ancaq müsbət istiqamətdə fərqlənir. Çünki bu səviyyədən daha yuxarı səviyyəni təsəvvür etmək mümkün deyil. Burada yüzlərlə həkim, tibb işçisi fəaliyyət göstərir və onların da peşəkarlığı, əminəm ki, bax, burada yaradılmış səviyyəyə uyğundur" - deyə qeyd edib.

AVCIYA əsgərlərin vətənpərvərlik tərbiyəsinə dəstək verir

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyası (AVCIYA) növbəti layihənin icrasına başlayıb. Musavat.com xəbər verir ki, "Hərbi hissələrdə əsgərlərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsi işinə vətəndaş cəmiyyətinin dəstəyi" layihəsi çərçivəsində "N" sayılı hərbi hissədə ilk tədbir keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan AVCIYA-nın vitse-prezidenti Elçin Salmanov assosiasiyanın fəaliyyəti, məqsəd və məramı, icra etdiyi layihələr, o cümlədən informasiya savaşında əldə edilən nəaliyyətlər barədə tədbir iştirakçılarına məlumat verib. Daha sonra AVCIYA-nın eksperti, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Məhərrəm Zülfüqarlı "Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq səhifəsi: 2016-cı ilin aprel döyüşləri" mövzulu məruzə ilə çıxış edib. Tədbir zamanı AVCIYA prezidenti, millət vəkili Elxan Süleymanovun "Ermənistanın Azərbaycana qarşı silahlı təcavüzü və işğalın ağır nəticələri" kitabının nüsxələri, habelə assosiasiyanın bir sıra nəşrləri hərbi hissəyə təqdim edilib, əsgər və zabitləri maraqlandıran sullar cavablandırılıb.

Qeyd edək ki, AVCIYA-nın 14 illik fəaliyyətinin ana xəttini ölkəmizin haqq səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Ermənistanın işğalçı siyasətinin ifşa edilməsi, eləcə də gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsinə ictimai dəstək verilməsi təşkil edir. Assosiasiyanın 2017-ci il fəaliyyət planında da bu istiqamətdə çoxsaylı layihələr nəzərdə tutulub.

Rəsulzadənin vəfatından 62 il ötdü

Azərbaycanın dövlət və ictimai xadimi, siyasətçi və publisist, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (1918-1920) banilərindən və siyasi mühacirətin liderlərindən olmuş Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin vəfatından 62 il ötdü.

"Report" xəbər verir ki, M.Ə.Rəsulzadə 1884-cü il yanvarın 31-də Bakının Novxanı kəndində anadan olub.

O, hələ 17 yaşında ikən - 1902-ci ildə "Müsəlman gənclik təşkilatı"nı yaradıb. Bu, XX əsrdə Azərbaycanda rus müstəmləkə üsul-idarəsinə qarşı gizli mübarizə aparan ilk siyasi qurum idi.

1917-ci ilin payızında Rəsulzadə Rusiya parlamentinə Azərbaycan və Türkiyədən millət vəkili seçilib. 1918-ci il mayın 26-da Zaqafqaziya seymii daxili fraksiyaların çəkilmələri nəticəsində ləğv olunub. Həmin ayın 27-də seymin müsəlman fraksiyasına daxil olan müxtəlif partiyaların üzvlərindən ibarət olan Azərbaycan Milli Şurası yaranıb. Səs çoxluğu ilə Rəsulzadə Milli Şuranın sədri seçilib.

1918-ci il mayın 28-də bütün ölkələrin radiostansiyaları və qəzetləri Azərbaycan istiqlaliyyətinin elan olunmasını dünyaya yayıdılar. Bu o demək idi ki, Azərbaycan xalqı öz varlığını, bir xalq kimi mövcudluğunu bütün bəşəriyyətə çatdırır və milli dövlətini

qurduğunu tam şəkildə bəyan edirdi. Fətəli Xan Xoyskinin başçılığı ilə Azərbaycan Demokratik Respublikası hökuməti təşkil olundu. Beləliklə, Azərbaycan xalqı nəinki türk xalqları arasında, həmçinin bütün Şərqdə ilk dəfə olaraq respublika qurub.

Lakin AXC-nin ömrü cəmi 23 ay çəkib. 1920-ci ilin 28 aprelində, Azərbaycanın sovet Rusiyası tərəfindən işğalından sonra M.Ə.Rəsulzadə vətəni tərk etməyə məcburiyyətə məruz qaldı. Uzun illər xaricdə Azərbaycanın azadlığı uğrunda mübarizə aparan Rəsulzadə 1955-ci il martın 6-da Ankarada şəkər xəstəliyindən vəfat edib.

1992-ci ilin 24 dekabrında prezident Əbülfəz Elçibey

M.Ə.Rəsulzadənin anadan olmasını münasibətilə "Görkəmli ictimai-siyasi xadim M.Ə.Rəsulzadənin totalitar sovet rejimi dövründə repressiyaya məruz qalmış ailə üzvlərinin Azərbaycana qaytarılması və onların sosial-məişət məsələlərinin həlli haqqında" sərəncam imzalayıb.

1993-cü ilin 29 dekabrında prezident Heydər Əliyev "Azərbaycanın görkəmli ictimai-siyasi xadimi M.Ə.Rəsulzadənin anadan olmasının 110 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" fərman imzalayıb.

Həmçinin prezident İlham Əliyev 2013-cü ilin 22 noyabrında "Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin 130 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb.

Bərdədə doğuş zamanı ölüm hadisəsi baş verib

Bərdə Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının doğum şöbəsində ölüm hadisəsi baş verib.

Şöbənin baş həkimi Tünzalə Quliyeva teleqraf.com-a açıqlamasında bildirib ki, doğuş zamanı göbək ciyəsi uşağın boğazına iki dəfə dolanıb: "22 yaşlı Mənzər Məmmədova hamiləlik müddətində 3 dəfə ultrasəs müayinəsindən keçib. Onu müayinə edən həkim göbək ciyəsinin uşağın boğazına dolandığını deyib. Amma neçə dəfə dolandığını bilməyiblər. Əgər qadın birinci doğuş dövründə müraciət etsəydi, biz onu müayinə edib, qeyseriyyə əməliyyatı ilə uşağın həyatını xilas edə bilərdik".

Baş həkim bildirib ki, qadın xəstəxanaya ikinci dövr doğuşla gətirilib: "Hamiləliyin 39-40-cı həftəsində idi, doğuş üçün normal vaxt idi. Doğuş zamanı göbək ciyəsi uşağın başına dolandığından bərk boğulma müşahidə edilib. Uşaq doğulanda zəif də olsa ürək döyüntüləri var idi. Həkimlərin bütün cəhdlərinə baxmayaraq, körpəni xilas edə bilmədik".

Səhiyyə Nazirliyinin baş neonatoloq Rüstəm Hüseynov isə bildirib ki, Bərdədə baş verən uşaq ölümü ilə bağlı araşdırma aparılır: "Araşdırmanın nəticəsindən sonra fikrimi deyə bilərəm".

Deputat Arif Rəhimzadə türk soyumuza yenə həqarət etdi

Deputat Arif Rəhimzadə türkçülükə bağlı səsləndirdiyi fikirlərin doğru olduğunu və buna görə üzr istəməyəcəyini deyib. O bildirib ki, vaxtilə "Azərbaycan dili" əvəzinə "Türk dili" tədris olunurdu. Ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi və məlumatlı olması nəticəsində "Azərbaycan dili" dərslərlərə salındı: "Axi necə ola bilər ki, dilimiz Azərbaycan dili olsun, özümüz isə türk? Məgər Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızistan, Türkmənistan, Tatarıstan türkdür? Bunların mənşəyi türkdür. Amma hərəsinin öz adı var".

Arif Rəhimzadə sabiq prezident Heydər Əliyevdən də misal çəkərək, onun da "azərbaycanlı" ifadəsinə üstünlük verdiyini iddia edib: "Biz məgər türkdür? Elə şey olar? Əlbəttə ki, azərbaycanlıyıq. Ulu öndər Heydər Əliyev necə deyirdi? Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam".

Onun bu fikirləri növbəti dəfə Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalının reaksiyasına səbəb olub.

"Yeni Müsavat"a danışan Fəzail Ağamalı bildirdi ki, Arif Rəhimzadə çox dərinə gedir və səhvə yol verməkdə davam edir: "Ulu öndər Heydər Əliyevin fikirlərini də hansısa məqamda önə çəkmək istəyir. Lakin onun millətə və bizim etnosumuza bağlı dərin düşüncələrini lazımı səviyyədə qiymətləndirmir. Heydər Əliyev 1969-cu ildə siyasi hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycanda Türkologiya elminin inkişafına çox böyük imkanlar yaratdı. Ulu öndərin birinci hakimiyyəti dövründə Azərbaycan Dövlət Universitetində xüsusi türkologiya kafedrası açıldı. Bu da ulu öndərimizin Azərbaycan tarixinin bütün dərinliklərini, dilimizin bütün konseptual mahiyyətini, bizim haradan başlayıb haraya gəldiyimizi bilən bir dahi şəxsiyyət olduğunu göstərir.

O bilirdi ki, Azərbaycan türk etnosudur. Konstitusiyamızın qəbul olunması ərəfində bu məsələ vurğulanı".

F.Ağamalının sözlərinə görə, Heydər Əliyev Türkiyənin Böyük Millət Məclisində "Biz bir millət, iki dövlətlik" deyirsə, burada hər şey aydın olur: "Bu o deməkdir ki, biz türkdür. Ola bilsin ki, Arif müəllim bunu deməklə Anadolu ərazisində yaşayan Osmanlı türklərini nəzərdə tutur və deyir ki, biz türk deyilik. Bunu haradasa başa düşmək olar. Çünki biz Qazax da deyilik, Qırğız, türkmən də deyilik. Biz Azərbaycan türküyük. Bəlkə də o belə demək istəyir. Mən doğrudan da inana bilmirəm ki, kifayət qədər intellekti olan Arif Rəhimzadə desin ki, biz türk deyilik. Axi dillər, etnoqraflar tərəfindən müəyyən olunmuş 10 dil ailəsi var, onlardan da biri "altay" və ya "türk" dil ailəsidir və biz də onun içindəyik. Mən çox arzu edərdim ki, Arif müəllim bir kitabın vərəqləsin, oxuduqlarını yadırlı salsın. Hətta rus alimlərinin əsərlərini vərəqləsin. Orada da qeyd olunub ki, azərbaycanlılar türk xalqıdır, bunun başqa mənası yoxdur".

Q Nərgiz LİFTİYEVA

Öcalanın tərəfdarı olan sabiq azərbaycanlı məmura 4 il həbs cəzası verildi

Müqabil Baxışov

Laçın Rayon Təhsil Şöbəsinin sabiq metodisti, PKK lideri Abdulla Öcalanın təbliğatçısı kimi tanınan Müqabil Baxışov martın 6-da məhkəmə qarşısına çıxarılıb və o, 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Bu barədə müsavat.com-a Laçın rayon sakinlərindən biri məlumat verdi.

Qeyd edək ki, M.Baxışov ötən il noyabrın 29-da saxlanılmışdı. O, külli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq etməkdə təqsiri bilinib və Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2 və 178.2.3 maddələri ilə məsuliyyətə cəlb edilib.

Laçın Rayon Məhkəməsi onun barəsində 2 ay 19 günlük həbs-qətimkan tədbiri seçmişdi.

Nəzərə çatdıraq ki, Müqabil Baxışov PKK lideri Abdulla Öcalana xüsusi simpatiyası ilə seçilən şəxsdir və mətbuatda, facebookdakı səhifəsində açıq şəkildə PKK-nın təbliğatını da aparırdı.

Musavat.com-da da bununla bağlı məlumatlar dərc edilmişdi.

2014-cü ildə - hələ təhsil şöbəsində işləyərkən onun yaxınlarının, tanışlarının adına 100 min dollardan çox kredit götürərək ölkədən qaçdığı, Kürdüstan adlandırılan əraziyə getdiyi bildirilir.

Adı bu qalmaqlarda hallandıqdan sonra o, 2015-ci ildə işdən azad edilmişdi.

Bir müddət sonra isə o, yenidən Azərbaycanda peyda olmuşdu.

Xatırladaq ki, Müqabil Baxışov bundan əvvəl də məhkumluq həyatı yaşayıb.

Qarşından 8 mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü gəlir. Bu tarix qadın hüquqlarının genişləndirilməsinin və bugünkü qadının daha azad olmasının səbəblərinin xatırlanması üçün xüsusi gündür. Bir çoxları bu bayramın tarixindən xəbərsizdir.

Xatırladaq ki, 8 mart Qadınlar Günü'nün tarixi 1857-ci ilə söykənir. Belə ki, həmin il martın 8-də ABŞ-ın Nyu-York şəhərində tikiş və ayaqqabı fabrikinin qadın işçilərinin nümayiş keçirilib. Qadınlar 10 saatlıq iş günü, işıqlı və rahat iş yeri, kişilərlə eyni maaş tələb edirlər. O zaman qadınlar sutka ərzində 16 saat işləyir, bunun müqabilində isə qəpik-quruş alırdılar. Ancaq polis nümayiş dağıtmaq üçün işçilərə hücum edir və fabrikin qapılarını bağlayır. Fabrikdə yanğın başlayır. Ancaq işçilər fabrikin qarşısında qurulan barrikadalarından keçərək qaça bilmirlər. Nəticədə çoxu qadın olmaqla, 129 işçi yanaraq həyatını itirir. Beləliklə, qadınların haqqı uğrunda apardıqları mübarizəyə qanla yekun vurulur. İşçilərin cənəzə mərasimində 100 mindən çox insan qatılır. Bu hadisədən 53 il sonra, 1910-cu ildə Danimarkanın Kopenhagen şəhərində keçirilən 2-ci Beynəlxalq Sosializm Konfransında Almaniyalı Sosial Demokrat Partiyası liderlərindən olan Klara Setkin tekstil fabriki yanğınında ölə qadın işçilərin xatirəsinə 8 martın "Dünya Qadınlar Günü" olaraq qeyd olunmasını təklif edir və təklif qəbul edilir.

Amma qadınlar günü ilk dəfə Avstriya, Danimarka, Almaniyaya və İsveçrədə 1911-ci ilin martın 19-da qeyd edilir. O zaman milyondan artıq kişi və qadın nümayişlərdə iştirak edir. 1917-ci ildə rusiyalı qadınlar "Çörək və Sülh" şüarı ilə küçələrə çıxırlar. 4 gün sonra çar II Nikolay devrilir. Müvəqqəti höku-

8 martın anlamı və tarixi

Əvəz Zeynalli: "Bu, Azərbaycanın bayramı deyil; bizim tariximizdə o qədər şərəfli günlər var ki, onlardan birini seçib qadınlar bayramı etmək olar"

mət qadınlara səsvermə hüququ verir. Bu hadisə 8 mart tarixinə təsadüf edir.

Azərbaycanda isə 8 mart ilk dəfə 1917-ci ildə qeyd edilib. 1965-ci ildən keçmiş SSRİ-də 8 mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü istirahət günü elan olunub. 1975-ci il isə dünya qadınları üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Həmin ildə ilk dəfə olaraq BMT Beynəlxalq Qadınlar Günü'nü qeyd edir. İki il sonra isə qurum ümumi qurultayında 8 mart - Qadın Hüquqları və Beynəlxalq Sülh Günü olaraq rəsmiləşir.

Bayramın qadağan olunduğu ölkələr

Qeyd edək ki, 8 mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü bir çox müsəlman ölkələrində qada-

ğan olunub. Bunu isə onunla əsaslandırılır ki, əslində bu bayram yəhudilər tərəfindən ortalığa atılan bir yəhudi bayramıdır. Eyni zamanda yəhudilərin PURIM adlanan bayram günü ilə üst-üstə düşdüyü iddia olunur.

Maraqlıdır ki, təkə müsləman ölkəsində deyil, digər ölkələrdə də bu bayram qeyd olunmur. Hətta bugünlərdə Ukrayna da təklif olundu ki, bu bayram Beynəlxalq Qadınlar Bayramı kimi qeyd olunmasın. Ukrayna mətbuatının yaydığı məlumatlara görə, sovet təsirini tam aradan qaldırmaq istəyən Ukraynanın Beynəlxalq Xatirə İnstitutunun hazırladığı qanun layihəsində 8 mart - Beynəlxalq

Qadınlar Günü rəsmi bayram statusunu itirib. İnstitutun direktoru Vladimir Vyatroviç bildirib ki, 8 mart - Qadınlar Günü kimi qeyd edilərsə də, adi iş günü olacaq.

Qeyd edək ki, ölkəmizdə də bəziləri bu bayramın Azərbaycana aid olmadığını bildirir, bayramın keçirilməsini, həmin günün qeyri-iş günü olmasını doğru hesab etmir.

"8 mart Azərbaycanın bayramı deyil". Bu sözləri "Xural" qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynalli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib. Əvəz Zeynalli qeyd edib:

"8 mart bayramının ləğv olunması haqda nəse deməkdən adam bir qədər çəkinir. Sonra qadınların hədəfi olmaq var... Amma bir məsələ var, əgər biz müstəqil bir dövlətiksə, müstəqil dövlətçilik ənənələrimiz varsa, bu bayram qeyd olunmamalıdır. Bu sovet, sosialist bayramıdır. 8 mart Qadınlar Bayramı haqqında araşdırma aparıldıq və məlum oldu ki, bu bayram yəhudilər tərəfindən ortalığa atılıb. Yəni bu da bir yəhudi bayramıdır. Yəhudi qadınların sayəsində bu bayramın beynəlxalq səviyyədə keçirilməsinə nail olublar. 8 mart sonra SSRİ tərəfindən qəbul olunub. Doğrudur, mənim bu bayrama etirazım yoxdur və indidən bütün qadınlarımızı təbrik edirəm. Qoy onların ömürlərində daha gözəl bayramlar olsun. Amma ümumilikdə 8 mart Azərbaycanın bayramı deyil. Bizim tariximizdə o qədər şərəfli günlər var ki, onlardan birini seçib qadınlar bayramı etmək olar. Çünki ayrıca qadınlar bayramı olmalıdır və mən bunun tərəfdarıyam. Amma bu 8 mart bayramı deyil".

□ **Xalidə GƏRAY**

"Azərbaycanı Venesuelanın aqibəti gözləmir"

Neft ölkəsi defolt ola bilər, "qara qızıl"

Neft ölkələrindən olan Venesuela defolt olmaq təhlükəsi ilə üzləşib. Bu ölkənin hazırda cəmi 10,5 milyard dollar qızıl ehtiyatı qalıb və bu ehtiyatlar da sürətlə eriməkdədir. Ölkə bu ilin sonuna qədər təxminən 7,5 milyard dollar borc ödəməlidir. CNN kanalı xəbər yayıb ki, Venesuelanın pulunun nə vaxt qurtaracağını demək çətindir: "Pul bitəndə isə böyük ehtimalla ölkə özünü defolt elan edəcək".

Qeyd edək ki, ölkənin hazırda sahib olduğu 10 milyard ehtiyatın 7,7-si qızıldır. Ölkə neft qiymətlərinin enməsi səbəbindən kəskin maliyyə problemləri yaşayır. Hətta xam neftin 1 bareli 100 dollar olduqda, Venesuela büdcə tərəfindən planlaşdırılan xərcləri çətinliklə təmin edirdi. Qiymətlər endikdən sonra vəziyyət daha da pisləşdi. Əsas olaraq, idxal həcmi iki dəfə azaldı ki, bu da əksər məhsulların deficitinə gətirib çıxardı. Hazırda Venesuelanın ödənilməmiş xarici borcu 71 milyard dollardır. Onlardan 10 milyard dolları 2017-ci ildə qaytarılmalıdır.

Ekspertlər hesab edir ki, hər şey bu il ölkənin tədiyyə balansının necə formalaşmasından asılı olacaq. Analitiklərin hesablamalarına görə, neftin bir bareli orta hesabla 46 dollar olsa, Venesuelanın tədiyyə balansında kəsir yaranmayacaq. Yeni prinsipə Venesuela bu il qaytarmalı olduğu borclarını ödəmək üçün pul tapacaq. Lakin ölkədə iqtisadi böhran pik həddədir. Beynəlxalq Valyuta Fondu proqnozlaşdırır ki, bu il ölkədə inflyasiya 1660 faiz olacaq, gələn isə 3000 faizə yaxınlaşacaq.

Bu mənada OPEC ölkələrindən Venesuela da Azərbaycan kimi neftin qiymətinin aşağı olmasından daha çox narahat idi və hasilatın azaldılması üçün hamıdan çox can atırdı. Lakin digər neft ölkələri - İraq, İran, Anqola, Səudiyyə Ərəbistanı bütün çətinliklərə baxmayaraq neftin ucuzlaşmasını Venesuela kimi fəlakət hesab etmir.

Rusiya, ümumiyyətlə, neftin barelinin 40 dollar olmasını pis hesab etmir, ona görə də neft bazarının oyunçuları Venesuelanı xilas etmək üçün hansısa riskli addımlara getməyəcəklər.

Bəs görəsən, Venesuelada yaşanan durum nə zamansa neft ölkəsi olan Azərbaycanda da təkrarlana bilərmi?

Hər iki ölkənin iqtisadi durumunu və neft gəlirlərindən asılılıq səviyyəsini qiymətləndirən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycanın ötən il ən başlıca hədəflərindən biri valyuta ehtiyatlarının qorunub saxlanılması oldu: "Nəzərə alsaq ki, neft gəlirlərinin azalması səbəbindən valyuta ehtiyatlarının azalması da gözlənilən idi. Ancaq 2017-ci ildə Dövlət Neft Fondundan daha çox transfer nəzərdə tutulub. Çünki 2017-ci ilin dövlət ehtiyatlarının həcmi 32,5 milyard manat olacaq ki, onun da 6,1 milyard manatı birbaşa büdcəyə transfer olunacaq, 7,5 milyard manatı isə Mərkəzi Banka transfer edəcək".

İqtisadçının sözlərinə görə, neftin qiymətinin 55 dollar ətrafında sabitləşməsi Azərbaycanın vəziyyətini yüngülləşdirir: "Ancaq bir məqam da önəmlidir ki, bu il neftin qiyməti daha stabilizir. Ən azı ötən iki ayda dünya bazarındakı orta qiymət Azərbaycanın maraqlarına uyğun hesab edilə bilər. Neftin bir barelinin qiyməti hazırda 55-56 dollar intervalında dəyişir ki, bu da Azərbaycan üçün arzuolunan qiymət hesab oluna bilər. Bu, ölkənin əvvəlki neft gəlirlərini bərpə etməyə də, manatın məzənsininin qorunması baxımından əhəmiyyət kəsb edir. Birmənalı olaraq bir məqamı qəbul etməliyik ki, Azərbaycan üçün neft buma arxada qalıb. Neftin qiyməti nə zamansa yüksək olsa belə, heç zaman həmin dövrə qayıtmaq mümkün olmayacaq".

V.Bayramovun fikrincə, hazırda Azərbaycanın defolt olmaq təhlükəsi yoxdur: "Ölkənin qısamüddətli hədəfi 2020-ci ilədək olan hədəfdir. 2016-2020-ci illər yaxın hədəf kimi qiymətləndirilir. Yaxın dövrdə defolt olma təhlükəsi yoxdur. Orta və uzunmüddətli dövrdə valyuta ehtiyatlarının həcmi birbaşa islahatların səviyyəsindən asılı olacaq. İslahatlar iqtisadiyyatın sağlamlaşdırılmasına və idarəetmə aparatının təkmilləşdirilməsinə gətirib çıxara bilər. Nəticədə iqtisadi islahatlar valyuta ehtiyatlarının qorunmasına da müsbət təsir göstərə bilər. Lakin hazırkı dövrdə defolt təhlükəsi yoxdur və proqnozlaşdırılmır. Amma sözsüz ki, yenə də bütün hallarda Azərbaycan iqtisadiyyatının növbəti illərdəki inkişaf trayektoriyası birbaşa iqtisadi və struktur islahatların hansı səviyyədə həyata keçirilməsindən asılı olacaq. Həkimət yol xəritəsində nəzərdə tutulan islahatlar həyata keçirməklə Azərbaycanı defolt təhlükəsindən xilas edə bilər".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Sovet təhsilinin xiffətini çəkməyə dəyərmimi...

Mehriban Vəzir: "O təhsil sistemi"

Azərbaycanda rüşvətxorluğun əsasını qoyub"

Azərbaycanda müstəqillik əldə ediləndən bu yana ictimaiyyət arasında sovet dövrü ilə bağlı müzakirələr davam edib. Müstəqillikdən əvvəlki dövrün təhsil sistemi ilə bağlı da hər zaman polemikalar aparılıb. Xüsusilə yaşlı təbəqə o dövrün əsərinə olan xalqlara, o cümlədən azərbaycanlılara yüksək təhsil verildiyi qənaətinədir.

Hətta SSRİ təhsilinin müstəqillik dövründəki təhsil sistemindən daha şəffaf, daha səmərəli olması ilə bağlı da fikirlər var. 71 il əsərinə qaldığımız müstəmləkə rejiminin nə üçün daha çox təhsilə önəm verməsi ilə bağlı mövqelər birmənalı deyil. Bəziləri deyir ki, öz dilini daha çox xalqlar arasında yaymaq, bununla bağlı millətləri əsərdə saxlamağın asan olduğunu nəzərə alan sovet imperiyası bu cür siyasət yürüdü. Bəziləri də düşünür ki, mövcud olduğu ilk illərdən süqutu-

na qədər Avropa ilə ayaqlaşmağa çalışan bu quruluş təhsilə çox önəm verib və bunun üçün milliyətdən asılı olmayaraq, müttəfiq respublikalardakı hər bir xalqın yüksək təhsilinə çalışıb.

Belə fikirləri inkar edənlər də var. Onlar da hesab edirlər ki, sovet təhsili yalnız ruslara xidmət edib, tarixlərini yamağa, mədəniyyətlərini digər xalqlara aşılamağa çalışıb.

Yazıçı-publisist Mehriban Vəzir deyir ki, müstəqillik əldə edildiyi ilk illərdən sovet təhsil sistemində dair fikirlər birməna-

Mehriban Vəzir

lıdır: "İstər türkçülük, istərsə də sovet, Avropa təhsili vaxtında müzakirə edilib və bitib. Amma cəmiyyət yenə bunu müzakirə edir və mətbuat da gündəmdə saxlayır. Yeni ideyalar ortaya atmaq əvəzinə mətbuat bu məsələlərə dəstək verir, müzaki-

rəsini açır. Azərbaycan artıq sovet təhsil sistemindən imtina edib. Yaşlı nəsəl nə desə də, deməyə də, bu prosədə iştirak edib, milli azadlıq hərəkatında iştirak edib. Bu hərəkata milyonlarla insan qoşulub və bu o deməkdir ki, xalq o sistemdən imtina edib və üzünü bu tərəfə çevirib. Bu bitib artıq, indi bunun nəyin müzakirəsinə açırlar? Sovet təhsil sistemi Azərbaycanda rüşvətxorluğun əsasını qoyub. Bu sistem Azərbaycanı bəşəri, mədəni və demokratik dünyadan ayırır. Bu sistem həm də Azərbaycan insanını tarixi, milli kimliyindən uzaqlaşdırıb. Bu təhsil sistemi daha nə etməli idi ki, insanlar onun nə qədər yaramaz, işğalçı, qəddar olduğunu başa düşsünlər?! Axı bu müzakirələr çoxdan olub bitib. Çox xahiş edirəm ki, ortaya yeni ideyalar ataq. Niyə biz 25 il əvvəlki müzakirələrə qayıtmalıyıq? Bu məsələləri müzakirə etməyin heç bir mənası yoxdur. Çünki cəmiyyət öz sözünü deyib. İki-üç nəfər ortalığa nəse atır, o təhsil sisteminin buradakı "beşinci kolon"u nəyisə ortaya atmaq istəyir, mətbuat da bunu tirajlayır. Düşünürəm ki, media buna getməməli, arxasınca sürülməməlidir".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Göz görmək, dil işə danışmaq üçün deyilmi?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Lap elə bu yaxınlarda, cəmi bir-iki həftə bundan əvvəl hökumətin ölkədəki cəza tədbirlərini və cəza mühitini mülayimləşdirmək istəyindən yazmışdıq. Düşünmüşdük ki, bu proses yarımçıq qalmayacaq və sistemli hüquqi islahatlara çevriləcək.

Sonda da belə bir şey də yazmışdıq ki, ölkədə yazı adamlarının, jurnalistlərin təqib olunmasına son qoyulsa, belə hallar üçün uzağı simvolik bir cərimə və yaxud da yüngül, simvolik bir cəza tədbiri nəzərdə tutulsa, daha yaxşı olardı...

Amma bir daha məlum oldu ki, bu ölkədə ən böyük yanlışlıq, bəlkə də günah da elə nələrinsə düzələcəyinə ümid bəsləməkdir.

Qərəz, başınızı çox ağrıtmayımın mənası yoxdur, demək istədiyim budur ki, bu günlərdə daha bir fəal jurnalist həbs edildi.

Nə demək olardı bu kontekstdə? Əslində deyiləsi sözlər çoxdan deyilibdir. Bəlkə də indi susmaq məqamıdır, bəlkə də indi susmaq daha məqbuldur...

Yox, böyük ehtimalla baş vermiş hadisə dünyanın demokratiya institutlarının diqqətindən kənar qalmayacaq. Hər halda, buna çox və israrlı dərəcədə ümidliyik.

Düzdür, indi Qərbin başı özünə qarşısız kimi görünür. Olsun. Ona görə də demokratik ölkələr yox, demokratiya institutları yazdım.

Qoy, dünyanın böyük siyasət adamları öz "böyük məsələləri"ni həll etməklə məşğul olsunlar. Bəli, onlar üçün haradasa nəinki bir, hətta on jurnalistin həbs edilməsi və ya təzyiqlərə məruz qalması çox kiçik məsələdir. Hələ onu demirəm ki, Azərbaycanda çox sərt siyasi sistemin bərqərar olması daha çox onun cəmiyyətinin zəifliyi ilə, ölkənin neftinin və qazının olması ilə bağlıdır, digər bir səbəbi də budur ki, ölkəmizin həmişə də qara kürüsü də var...

Xarici diplomatlar, "müfəttişlər", daha nə bilim, kimlərsə bu Xəzər kürüsünü yaman sevir. Bəli, bu da elə bir yenilik deyildir - "yoxlama" üçün gələnləri kürü ilə "razı salmaq" tək sovet Azərbaycanına xas olan, onun üçün xarakterik olan hal deyildir, elə müstəqil, azad dövlətimizdə də bundan gen-bol yararlanırlar.

İctimai fəallarımdan biri deyirdi ki, Bakıda keçirilən bir tədbirdə öz əcnəbi həmkarımla söhbət edərkən gördüm ki, o, addım-addım stola doğru gedir və məni də özü ilə çəkib aparır. Stolun üstündə isə bir çox ləzzətli tamlarla bahəm qara kürü də varmış...

Bax, belə... Bəlkə heç təəccüblənməyə də dəyməz. Necə deyirlər, hamımızın tamahı var. Yeri gəlmiş, tamah dedim, ağıma bir şey gəldi. Görən, tamahı ölçən cihaz varmı? Düşünürəm, əgər olsaydı belə yenə məmurlarımızın tamahını ölçmək mümkün olmazdı, cihaz xarab olardı...

Mən hər bir yazımda "Nə olacaq?" sualını da cavablandırmağa alışmışam. Daha doğrusu, buna adət etmişəm. Amma getdikcə hiss etdiyim budur ki, bu sual artıq məni üzür, çünki cavabını bilmirəm, daha doğrusu, ürəkaçan heç nə deyə bilmirəm.

Ona görə yazmaq da lap cəhənnəm əzabına çevrilibdir. Bilmirsən ki, özün-özünə deyirsən, ya da mərsiyə yazırsan, yoxsa jurnalist yazısı?..

Adam getdikcə rəşional düşüncə tərzindən də uzaqlaşır. Sanki bütün ətrafı irrasionallıq bürüyüb, heç nəyi ağılla dərk etmək mümkün deyil...

Əvvəldə jurnalistin, özü də ki, gənc bir jurnalistin həbsindən yazdım. İndi düşünürəm ki, bizim böyük məmurlarımız yenə də özlərinin rahat və qayğısız həyatlarını yaşayacaq. Bu gənc isə...

Düzdür, deyirlər ki, məhbəs də qızılca kimdir, onu keçməyəndən güclü siyasət və ictimaiyyət adamı çıxmaz. Amma belə deyirlər, işə gələndə isə heç kim "o tərəflər"ə özü yollanmaq istəmir. Xoşlayırlar ki, bunu onların əvəzinə başqaları etsin...

Amma daha yaxşı olardı ki, heç kimin yolu məhbəsdən keçməsin. Ya da o, ağışunu həqiqətən də ciddi cinayətlər törətmiş, cəmiyyət üçün sözün əsl mənasında təhlükə olanlara açsın.

Jurnalistləri isə rahat buraxmaq lazımdır. Neyləsin onlar? Burada adamın yadına böyük Sabirin şeirindən kiçik parça düşür: "Neyləməli? Göz görür, əqlim kəsir, mən Günəşi göydə dana bilmirəm!"...

Bəli, cəmi jurnalistlərdən, elə adi insanlarımızdan da bu ölkədə tələb budur ki, onlar lal, kar və kor olsunlar. Amma Allah gözü görmək, qulağı eşitmək, dili işə danışmaq üçün verməyibmi?..

Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva deputat mandatına xitam verilməsi üçün martın 6-da Mərkəzi Seçki Komissiyasına (MSK) müraciət edib.

Müraciətdən dərhal sonra-günün ikinci yarısı MSK-nın iclası keçirilib. İclasda Mehriban Əliyevanın deputat mandatından məhrum edilməsi üçün müraciətinə baxılıb. İclasda MSK sədri Məzahir Pənahov deyib ki, Mehriban Əliyeva Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilib:

"Onu bu vəzifəyə təyin olunması münasibətilə təbrik edirəm. O ardıcıl olaraq 3 dəfə Milli Məclisə deputat seçilib. Mehriban Əliyeva öhdəsinə düşən işləri yüksək səviyyədə yerinə yetirib, Azərbaycan parlamentinin ən fəal deputatı kimi tanınıb. Mehriban xanım prezident İlham Əliyevin ən yaxın silahdaşdır. Konstitusiyaya əsasən Milli Məclis üzvü dövlət orqanlarında vəzifəyə təyin olunarsa, deputat kimi səlahiyyətlərinə xitam verilməlidir. Bununla bağlı Mehriban Əliyeva MSK-ya müraciət edib".

İclasda Mehriban Əliyevanın deputat mandatına xitam verilməsi üçün qanuni əsas yarandığı nəzərə alınb və deputat mandatına xitam verilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Qeyd edək ki, Mehriban Əliyeva 2015-ci il V çağırış Milli Məclisə seçkilərdə 14 sayılı Xəzər seçki dairəsindən deputat

Mehriban Əliyevanın deputat mandatına xitam verildi

14 sayılı Xəzər seçki dairəsində yeni seçkinin nə zaman olacağını prezident müəyyən edəcək

seçilib. Bu ilin fevralın 21-də Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə isə M.Əliyeva birinci vitse-prezident vəzifəsinə təyin edilib.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Konstitusiyasının 89-cu maddəsinin 4-cü hissəsinə əsasən, Milli Məclisin üzvü icra hakimiyyəti orqanlarında vəzifə tutduqda parlament üzvlüyündən istefa verməlidir. Həmin şəxs bunun üçün MSK-ya müraciət etməli, MSK isə bu müraciətə

maksimum 2 ay müddətində baxıb deputatın mandatına xitam verilməsi ilə bağlı qərar verməlidir.

Artıq deputatsız qalan 14 sayılı Xəzər seçki dairəsində yeni seçkinin keçirilib-keçirilməyəcəyinə gəlincə, MSK katibi Mikayıl Rəhimov bildirdi ki, deputat mandatına xitam verildikdən sonra boş qalan dairədə yeni seçkinin təyin olunması Seçki Məcəlləsinin tələbi ilə tənzimlənir. Seçki ölkə prez-

dentinin sərəncamı ilə təyin edilir və bundan sonra həmin dairədə seçkilər keçirilir: "Odur ki, 14 sayılı dairədə yeni seçkinin nə zaman olacağını prezident sərəncamı verildikdən sonra biləcəyik".

Qeyd edək ki, Seçki Məcəlləsinin 176-cı maddəsinə görə, deputat mandatının boş qalmasından sonra bir ay müddətində müvafiq birmandatlı seçki dairəsi üzrə əlavə seçkilər təyin edilməlidir. Konstitusiyanın 87-ci maddə-

sində isə qeyd olunur ki, parlamentin səlahiyyət müddətinin bitməsinə 120 gündən az müddət qalarsa, hər hansı səbəbdən deputatsız qalan dairələrdə seçkilər keçirilmir. Hazırkı Milli Məclis isə 2015-ci ilin noyabrında seçilib. Bu isə o deməkdir ki, növbəti parlament seçkilərinə üç ildən artıq müddət qalıb və 14 sayılı Xəzər seçki dairəsində yeni seçki keçirilməlidir.

□ Etibar SEYİDAĞA

Avropada təhsil alan gənclər niyə geri qayıtmır...

Bir çox gənclərimiz təhsil almaq üçün Avropa ölkələrindəki universitetləri seçirlər. Amma çox yüksək səviyyədə təhsil alan bu gənclər bəzən ölkəmizə geri dönmək istəmir.

Hazırda Azərbaycanda kifayət qədər xaricdə təhsil alıb ölkəyə dönməyə və işsiz qalan gənclər var. Məhz buna görə də xaricdə təhsil alan gənclərin ölkəyə qayıdıb işləməsi əsas problemlərdən biri kimi qalmaqdadır. Təəssüf ki, bir sıra şirkətlər, təşkilatlar, nazirliklər də bu gənclərin hazır, Avropa dəyərlərini qavramış kadr kimi işə cəlb edilməsində maraqlı deyil. Ona görə də bir çox gənclər təhsilini başa vurduqdan sonra Avropadan qayıtmırlar, orada iş tapıb işləyirlər.

Bəs bu durumu aradan qaldırmaq üçün nə etməliyik? Avropada təhsil alan gəncləri ölkəmizə necə cəlb edək?

"XXI Əsr" Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, təhsil eksperti Etibar Əliyev bildirdi ki, nazirliklər, şirkətlər və digər təşkilatlar yüksək təhsil almış həmin gənclərin işlə təminatı üçün çalışmalı, maraqlı tərəf olmalıdırlar: "Xarici ölkələrdə təhsil alan insanlar öz bilik və bacarıqları ilə həmin nazirlik, təşkilat və şirkətlərə, eyni zamanda başqa qurumlara reytinglə yanaşı, həm də müəyyən gəlirlər gətirə bilərlər. Eyni zamanda onların yaxşı əlaqələr qura bilmələrini də bura əlavə etmək olar. Çünki Azərbaycanda dövlət hesabına, hökumət proqramı ilə göndərilmiş gənclərin təhsil aldığı nüfuzlu universitetlərə müxtəlif ölkələrdən tələbələr göndərilir və onlar birgə təhsil alırlar. Onlar bu şəxslərin dünyanın müxtəlif ölkələrindəki kadrlarla əlaqələri, dostluqları olur. Bu baxımdan, kommunikasi-

Etibar Əliyev:

"Ölkədə insan kapitalının inkişafında onların müstəsna roluna bələ"

ya məsələləri də çox böyük önəm kəsb edə bilər. Hər halda, mən hiss edirəm ki, bir sıra universitetlərin həmin o məzunların işə qəbulunda maraqlıdırlar. Məsələn, ADA Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi, Bakı Dövlət Universiteti, Dövlət İqtisad Universiteti o məzunların işə cəlb olunmasına maraqlıdır. Elmi tədqiqatçılara o gənclərin cəlb olunmasında maraqlıdırlar. Mən hesab edirəm ki, onları aldıqları təhsilə uyğun olaraq normal əmək haqqı və şəraitlə təmin edirlər. Başqa sahələrdə də bu cür olmalıdır. İstehsalat, kənd təsərrüfatı sahələrində bu mütəxəssisləri qaçımaq olmaz. Normal şərait yaratmalıdırlar ki, onlar ölkədən getməsinlər. Ölkədə insan kapitalının inkişafında bu şəxslərin müstəsna roluna bələ.

Kamran Əsədov:

"Dövlət onların hər birinə ay ərzində azı 1500 avro təqaüd verir və deyir ki, oxuyub qurtarandan sonra gəl, 300 manata işlə"

Yəni əmək bazarının tələbatı ilə yanaşı, həm də təşkilatların reytinginin yüksəlməsində həmin kadrların mühüm roluna bələ. Digər tərəfdən də, onsuz da xarici ölkələrə təhsil almaq üçün tələbələr göndərən dövlətlər kifayət qədər potensialı olan ölkələrdir. Bizə yeni bir təcrübənin gətirilməsi, yeni təhsilin, elmin ölkəyə gətirilməsi çox önəmlidir və ölkənin qarşısında bir o qədər mühüm məsələlərdən biri olan insan kapitalının inkişafında bu önəmli rol oynaya bilərlər".

Digər təhsil eksperti Kamran Əsədov isə bildirdi ki, həmin gəncləri ölkəyə qaytarmaq üçün imzalanan sənədlərə məcburi şəkildə geri dönməyə Azərbaycanda işləmək tələbi qoyulmalıdır: "Azərbaycan dünya iqtisadiyya-

tında rəqabət qabiliyyətinin artırılması üçün kadr potensialının gücləndirilməsi üçün 2007-2015-ci illərdə xaricdə təhsil üçün dövlət proqramını həyata keçirdi. Bu proqram çərçivəsində 5 min gənclər dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına xaricdə təhsil almağa nəzərdə tutulurdu. Lakin son qəbul aparılan 2015-ci il də nəzərə alsaq, üç mindən çox azərbaycanlı gənc xaricdə təhsil almağa göndərildi. İndiyə qədər göndərilənlərdən 350-yə yaxını məzun olub ki, onların da 50 faizi Azərbaycana qayıdıb. Son məzun bu proqram çərçivəsində 2021-ci ildə olacaq. 2016-cı ilə qədər xaricdə təhsil alan azərbaycanlı tələbələrə 70 milyon manat vəsait ayrılıb. Bu, əlbəttə ki, ciddi bir rəqəmdir".

Ekspert bildirdi ki, xaricdə təhsil alan gəncləri geri qaytarmaq üçün onlara normal əmək haqqı vermək lazımdır: "Onların geri qaytarılması üçün tələblərlə imzalanmış sənədlərə hansısa məcburi bir tələb yoxdur. Hətta onlar təhsilini davam etdirməyəndə belə xərclərin geri qaytarılması üçün bir mexanizm yoxdur.

Bu gəncləri geri qaytarmaq üçün ilk növbədə onlara normal əmək haqqı vermək lazımdır. Təsəvvür edin ki, indi onların hər birinə dövlət ay ərzində azı 1500 avro (3 min manat) təqaüd verir, sonra da deyir ki, oxuyub qurtarandan sonra gəl, 300 manata işlə. Əlbəttə ki, bu zaman onlar gəlməyəcək. Həmin gəncləri geri qaytarmaq üçün hesab edirik ki, imzalanan sənədlərə məcburi şəkildə qayıdıb işləmək tələbi qoyulmalıdır. Bundan başqa, onları işləyəcəyi vəkansiyalar öncədən müəyyən edilməlidir. Xaricdə təhsil alan azərbaycanlı tələbələr ölkəyə qayıdıqdan sonra onlar dövlət qulluğuna imtahanın test imtahanı hissəsindən azad edilib və birbaşa müsahibə mərhələsinə daxil olurlar. Bundan başqa, onlar ehtiyat kadr sırasına daxil edilir".

□ Günel MANAFLI

ABŞ Dövlət Departamenti dünyada insan hüquqlarının vəziyyətinə dair ənənəvi illik hesabatını açıqlayıb. (contact.az) Azərbaycana dair bölmədə (29-cu səhifə) vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının ciddi şəkildə pozulması faktlarından, siyasi həbslər, korrupsiya və s. danışılır.

Hüquq pozuntuları arasında birinci yerdə "Ermənistanın dəstəyi ilə separatçıların Dağlıq Qarabağ və Azərbaycanın digər yeddi rayonuna nəzarət etməsi" faktı qeyd olunur.

Herbi Əsirlər üzrə Dövlət Komissiyası Qarabağ münəqişəsi zamanı 3,866 vətəndaşın itkin düşdüyünü bildirib.

Hesabatda görə, 2016-cı ildə Azərbaycanda çox ciddi işgəncə iddiaları araşdırılmayıb, ölkədə siyasi və dini fəalların həbsi, azad medianın boğulmasına aid məlumatların ardi-arası kəsilməyib.

Hesabatda qeyd edilir ki, əsas insan haqları problemlərinin xarakteri əvvəlki illərdən çox da fərqlənməyib, lakin bu pozuntuların miqyası bir qədər də genişləniş. "Hökumət əsas azadlıqların məhdudlaşdırılmasını davam etdirir" - deyər sənəddə vurğulanır.

O da əlavə olunur ki, azadlıqlar üzərinə hücumlara 2006-cı ilədək müstəqil olmuş yeganə yarım-müstəqil telekanalın bağlanması da daxildir. Bu müddətdə bir qəzetin də bağlanmasına səbəb olmuş hərəkətlər hesabatda qeyd edilir.

"Azərbaycan hökuməti fərqli düşüncəni cəzalandırmaq üçün ədliyyə sisteminə istifadə edib, siyasi fəallar məhkəməyə qədərki dövrdə uzun müddətdə həbsxanada saxlanılıb, qanunvericiliyin tələbləri pozulmaqla mühakimələr aparılıb. Bundan başqa, hakimiyyət belə hallarda vəkillik etmək istəyən və buna qadir olan hüquqşünasların sayını azaldıb.

Hakimiyyət əsas azadlıqlarından istifadəyə görə həbs edildikləri düşünülən 17 nəfəri həbsxanadan azad etsə də, bundan daha çox adamı həbs edib. Vətəndaşlara öz hökumətlərini demokratik yolla seçmək imkanı hələ də verilmir", - hesabatda bildirilir.

Sənəddə qeyd olunur ki, aşağı səviyyələrdə rüşvət-

xorluğun qarşısının alınması üçün davamlı tədbirlər həyata keçirilsə də, hakimiyyətin bütün səviyyələrində sistemik korrupsiyanın mövcudluğuna dair iddialar qalır.

Hakimiyyət insan haqları pozuntuları törətmiş rəsmiləri cəzalandırmayıb.

Hesabatda siyasi məhbuslardan da söz açılır.

zərbaycan xarakteri daşıyır. Həmin hesabatın ümumi ruhuna görə ölkə haqqında təsəvvür formalaşdırmaq yanlış olardı. Mümkündür ki, konkret halda hansısa media təmsilçisi və ya siyasi fəalla bağlı mövqələrdə hüquqa zidd hallara yol verilə bilər. Bunu kimsə inkar etmir. Ancaq ölkədə

sələ, Tramp hələ seçki kampaniyasında olduğu, prezident seçilib, fəaliyyətə başlamadığı vaxtlarda Obama administrasiyası tərəfindən izlənməsinə dair iddialar irəli sürüb və Uotergeyt qalmaqlına bənzər vəziyyət olduğunu ifadə edib".

Zahid Oruc vurğulayıb ki, insan haqları məsələsi

Dövlət Departamentinin hesabatı birmənalı qarşılanmadı

Hökumətin də ciddi tənqid edildiyi sənəddə Azərbaycanda ən ciddi hüquq pozuntusu kimi Ermənistanın dəstəyi ilə separatçıların Dağlıq Qarabağ və Azərbaycanın digər yeddi rayonuna nəzarət etməsi faktı qeyd olunub

Qeyd edilir ki, geniş miqyasda siyasi məhbus olduqları düşünülən 14 nəfərdən başqa jurnalistlər Rauf Mirqədirrov və Xədicə İsmayılova, eləcə də insan haqları müdafiəçisi İntiqam Əliyev də azad ediləblər. Bu 17 nəfərin azad olunmasına baxmayaraq, QHT-lər bildirirlər ki, ölkədə siyasi məhbusların sayı 119-160 arasında olaraq qalır.

ABŞ Dövlət Departamentinin hesabatı Azərbaycanda birmənalı qarşılanmayıb.

Milli Məclisin deputatı Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, bu hesabatlar Amerikanın öz maraqlarını həyata keçirmək üçün istifadə etdikləri təsir vasitələrindən biridir: "Departamentin hər il yayılan hesabatlarında özünü açıq göstərən bir neçə xətt və istiqamət var və onları 2016-cı ilə dair hesabatda da ortaya qoyublar. Birinci növbədə insan haqları məsələsi yalnız bir neçə şəxs, hakimiyyət dairələrinin kontekstində qiymətləndirilib. Bu, ümum-

beynəlxalq münasibətlərin predmeti kimi götürülsə, xarici maraqların alətinə çevrilməməlidir: "İkincisi, bu səviyyədə hökumətlə aparılan danışıqları dəyərləndirmək lazımdır və o yöndə qiymətləndirmə aparmaq lazımdır. Sanki onlar düşünür ki, ölkədə xüsusi toxunulmaz şəxslər var. Məsələn, rusiyayönlü bir ictimai fəalın hansısa problemi olursa, bu önəmli deyil. Ancaq bu qərbpərəstdirsə, ona qarşı tədbirlər xüsusi foksda götürülür və belə dəyərləndirilir".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə hesab edir ki, ümumilikdə bu hesabat Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatını əks etdirir: "Hesabatda qeyd olunanlar bu və ya digər şəkildə cəmiyyətdəki siyasi partiyalar, hüquq müdafiəçiləri, vətəndaş cəmiyyəti tərəfindən səsələnir. Cəmiyyəti narahət edən problemlər burada öz əksini tapıb. Azərbaycan hökumətinin bu hesabatı qəbul etməsinə normal baxmaq lazımdır. Çünki onların fəaliyyəti tənqid olunur. Lakin hökumət buna yol açan səbəblərin aradan qaldırılması istiqamətində düşünməlidir. Hətta bu hesabat qərəzli olsa belə düşünməlidir ki, niyə ona qarşı qərəz var. Bunun cavabını axtarmalıdır. Mən bu hesabatı qərəzli hesab etmirəm. Ola bilər ki, hansısa informasiya daha çox pafosla yazılıb, ancaq qərəzli deyil".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"İşğalçı ölkənin hər şeyi sıfırdan başlamağa cəhd edəcəyini düşünürəm"

Elçin Mirzəbəyli: "Ola bilsin ki, Moskva Ermənistanı keçiriləcək seçkilərdə ən azı xarici işlər nazirləri səviyyəsində danışıqlar prosesini bərpa etmək niyyəti güdür"

"Ermənistan-Azərbaycan münəqişəsinin tənzimlənməsi prosesində xeyli müddətdir ki, durğunluq yaranıb. Cəbhə xəttində atəşkəs rejiminin tez-tez pozulması, erməni tərəfinin təxribatları nəticəsində döyüş əməliyyatlarının yenidən alovlanma biləcəyi və lokal müstəvidən çıxacağı təhlükəsi mövcud status-kvonu qoruyub saxlamağa çalışan qüvvələri, o cümlədən də Rusiyanı zahirən narahət edir".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli

bu fikirləri Rusiyanın Qarabağla bağlı yeni təşəbbüsləri barədə "Yeni Müsavat"a danışarkən söylədi. Siyasi şərhçinin qənaətinə görə, qoşunların təmas xəttində Ermənistan tərəfinin təxribatlarının artmasının əsas səbəblərindən biri də müşahidəçilərin sayının artırılmasına zəmin yaratmaqdan ibarətdir: "Ola bilsin ki, burada daha da uzağa hesablanmış bir məqsəd var: münəqişəni alovlandırmaq status-kvonu dəyişdirmədən mövcud şərtlər altında bölgəyə sülhməramlıların yerləşdirilməsi. Şübhəsiz ki, bu, bir ehtimaldır".

Azərbaycan XİN başçısının Moskva səfərindən bir həftə sonra Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın Rusiyaya səfər edəcəyinə gəldikdə, ekspert dedi ki, Moskvaya səfərlərinin ardıcılığı təsadüfi də ola bilər: "Doğrusu, bu səfərlərin hansı tərəfin təşəbbüsü ilə həyata keçirildiyini bilmirəm. Amma bütün hallarda mövzunun Dağlıq Qarabağ və qoşunların təmas xəttində baş verən son hadisələr olacağı şübhəsizdir. Ola bilsin ki, Moskva Ermənistanı keçiriləcək seçkilərdə ən azı xarici işlər nazirləri səviyyəsində danışıqlar prosesini bərpa etmək niyyəti güdür. Lakin Ermənistanı seçkilərin nəticələri belli olanadək danışıqların bərpa oluna biləcəyi bir o qədər də inandırıcı görünür. Çünki bunun heç bir mənası olmayacaq". Ekspertin fikrincə, əgər yüksək səviyyədə görüş baş tutarsa bu, ilk növbədə Rusiyanın və seçki marafonunda iştirak edən Sərkisyanın korporativ siyasi maraqlarına xidmət edə bilər: "Seçkilərdən sonra isə vəziyyət dəyişəcək. Hətta Ermənistanı hakimiyyətə gətirən xunta hakimiyyətini bir fərdə digərinə transformasiya edərək qoruyub saxlasa belə seçkilərdən sonra tamamilə fərqli bir realiti yaranacağını, işğalçı ölkənin hər şeyi sıfırdan başlamağa cəhd edəcəyini düşünürəm. Bir çox opponentlərimdən fərqli olaraq hesab edirəm ki, Ermənistanın parlament idarəçiliyinə keçidi demokratik dəyişikliklərə deyil, birbaşa Dağlıq Qarabağ məsələsinə hesablanmış və mövcud status-kvonun qorunub saxlanılmasına xidmət edən addımdır. Seçkilərdən sonra həttə görünüşü xarakterli olsa belə, siyasi qərarların qəbul edilməsində bütün parlament iştirak edəcək və təbii ki, prosesin uzadılması üçün yeni imkanlar yaranacaq".

Proseslərin arxasında Rusiyanın dayanmasını nəzərdə tutan "Stratfor" Araşdırma Mərkəzinin son hesabatına gəldikdə, E.Mirzəbəyli qurumun müstəfadi olaraq belə açıqlamalarla çıxış etdiyini xatırladı: "Bu mərkəzin hesabatları ictimai rəyin öyrənilməsi və yönləndirilməsi üçündür. Bu səbəbdən "Stratfor"un bu qəbildən olan açıqlamalarına önəm vermək lazım deyil. Regionda şübhəsiz ki, yeni realiti qoruyub saxlamaq üçün qərar verən son hadisələrlə bağlıdır. Bu səfərin hər hansı bir əlahiddə dəyişikliyə səbəb olacağını düşünürəm. Çox güman ki, bu səfər də danışıqlar prosesinin davam etməsi ilə bağlı ənənəvi bəyanatla başa çatacaq".

Politoloqun sözlərinə görə, Türkiyə, İran və Rusiyanın əməkdaşlığı regionda sabitləşdirici rol oynaya bilər: "Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, hər 3 dövlətin öz maraqları var və bir-biri ilə rəqabətdədirlər. Hazırda əməkdaşlıq üçün yaranan şərait mövcud realitədən qaynaqlanır. Bu, zərər əməkdaşlığıdır. Amma strateji baxımdan bu ölkələrin indikindən daha çox yaxınlaşa biləcəyinə inam azdır. Dağlıq Qarabağ məsələsi və postsovet məkanındakı digər münəqişələr Rusiya tərəfindən yaradılıb və adicəkilən coğrafiyada Moskvanın təsir dairəsini qoruyub saxlamaq üçündür. Bu baxımdan, Rusiyanın İranla, yaxud Türkiyə ilə əməkdaşlığa görə öz strateji hədəflərindən vaz keçəcəyi inandırıcı deyil. Bu münasibətlər ən yaxşı halda münəqişənin genişlənməsinin qarşısını ala bilər. Həmsədrin səfərinə gəldikdə isə bu səfər çox güman ki, təmas xəttində baş verən son hadisələrlə bağlıdır. Bu səfərin hər hansı bir əlahiddə dəyişikliyə səbəb olacağını düşünürəm. Çox güman ki, bu səfər də danışıqlar prosesinin davam etməsi ilə bağlı ənənəvi bəyanatla başa çatacaq".

□ Cavid TURAN

Elçin Mirzəbəyli

“Son zamanlar İrənin Cənubi Qafqazda fəallığı artıb. Bu fəallıq həm Azərbaycan istiqamətində hiss olunur, həm də narahatlıq doğuran məqam budur ki, Ermənistanla əməkdaşlıqda fəallıq var”. Səbiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov bunu İrən-Azərbaycan münasibətlərini, prezident İlham Əliyevin Tehrana son səfərini “Yeni Müsavat”a şərh edərkən söylədi.

Səbiq nazir Tehrandə Ermənistanla əməkdaşlıq etmək istəyənlərin olmasını da təbii saydığını vurğuladı: “Başa düşürəm ki, İrənda müxtəlif dairələr var. Onların bir hissəsi düşünür ki, Ermənistanla yaxınlıq, Azərbaycanla konfrontasiya yolu İrəna xeyir gətirir. Ancaq digər dairələr isə - inanıram bu dairələr çoxluq təşkil edir - onlar Azərbaycanla əməkdaşlıq etmək istəyir. Bu əməkdaşlıq inkişaf edir və perspektivlər var”.

T.Zülfüqarov Rusiya, Azərbaycan-İrən formatında üçtərəfli əməkdaşlığın da faydalı olduğunu vurğuladı. Həmçinin Rusiya, Azərbaycan-Türkiyə formatında bəzi perspektivlərin olduğunu söylədi: “Azərbaycan prezidentinin bu səfəri vaxtında həyata keçirilib. Müzakirə olunan məsələlər də bizim maraqlarımıza uyğundur. Bizim mövqeyimiz bəllidir. İstədik ki, İrənla münasibətlərimiz yaxşı olsun. Çünki bu ölkə bizə yaxın bir ölkədir və təbii ki, dövlət maraqlarımız onu diktə edir ki, İrənla münasibətlərimizi inkişaf etdirək”.

“Azərbaycanla İrən arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı və xüsusən də nəqliyyat dəhlizinin reallaşması hər iki dövlətin iqtisadi maraqlarına uyğundur. Bu, xüsusən də Azərbaycanın qeyri-neft sektorundan gəlirlərinin artırılması baxımından vacibdir”. **Bunu isə iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov söylədi. Onun sözlərinə görə, iki ölkə arasında bir müddət öncə soyuqlaşan münasibətlərin yenidən bərpası istiqamətində atılmış addım geniş müzakirələrə səbəb olub:** “Xüsusilə də İrənin işğalçı Ermənistanla intensivləşən əlaqələri, düşmən ölkəni ayaqda saxlamağa çalışan addımları Bakıda haqlı narahatlıq doğurmuşdu. Ancaq bir çox ekspertlər müsəlman qonşumuzla normal münasibətlərin alternativini görmürlər. Həssas olunur ki, Tehranla məsafə saxlamaq Ermənistanla bu ölkə ilə hərtərəfli əlaqələr qurmaq üçün meydan vermək deməkdir. Ona görə də Azərbaycan ən müxtəlif yollarla bu ölkə ilə əlaqələrin davamlılığına çalışmalıdır. Üstəlik, Azərbaycan İrən bazarını əldə etməklə iqtisadiyyatına yeni nəfəs gətirə bilər”.

Bakı-Tehran əməkdaşlığı yeni mərhələdə - ekspertlərdən mühüm açıqlamalar

Tofiq Zülfüqarov: “Azərbaycan prezidentinin bu səfəri vaxtında həyata keçirilib”

V.Bayramova görə, Azərbaycan prezidentinin İrən səfəri iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafını bir daha gündəmə gətirib: “Cənub qonşumuza tətbiq edilən sanksiyalar yumşaldıldıqdan sonra İrən region üçün aparıcı bazarlardan birinə çevrilməkdədir. 78 milyon istehlakçı, 1.459 trilyon dollar Ümumi Daxili Məhsul və 63 milyard dollarlıq idxalı ilə İrən cəlbedici iqtisadi tərəfdaşdır”.

Vüqar Bayramov: “Növbəti illərdə Tehran üçün ən azı, iqtisadi baxımdan Ermənistanın önəmi xeyli azala bilər”

“Azərbaycanla İrən arasında iqtisadi münasibətlər hansı səviyyədə inkişaf edə bilər” sualına cavab olaraq ekspert bunları bildirdi: “Əvvəla, iki ölkə arasındakı rəsmi ticarət dövriyyəsi mövcud münasibətlərin səviyyəsini xarakterizə etmir və təbii ki, bu dövriyyənin artırılması olduqca vacibdir. Ticarət dövriyyəsi cəmi 123 milyon dollardır. Halbuki bu göstərici 10 il öncə yarım milyard dollardan çox idi. Deməli, ticari əla-

qələrin genişləndirilməsi vacibdir. Azərbaycan bir sıra sənaye məhsulları ilə İrən bazarına çıxış imkanı əldə edə bilər. İkincisi, İrən turizm sahəsində ciddi tərəfdaş ola bilər. İrənlilər üçün sekulyar Azərbaycan yalnız Novruz bayramında deyil, eyni zamanda ilin digər fəsillərində də cəlbedici turizm destinasiyasıdır. Bu isə real valyutanın ölkəyə daxil olması baxımından əlverişlidir. Üçüncüsü, İrən kiçik və orta miqyaslı sənaye sərmayəsində yaxşı tərəfdaş ola bilər. Əczaçılıq, avtomobil və eləcə də qida sənayesində başlanılan əməkdaşlıq buna misaldır. İrənin xarici sərmayəçi kimi Azərbaycanın qeyri-neft sektorunda investisiyalarının həcmi artırılmasına ciddi şəkildə ehtiyac var. Dördüncüsü, Azərbaycan İrənə investisiya etmək istəyən xarici sərmayədarlar üçün baza ölkəsi rolunu oynaya bilər. Bir sıra Qərb şirkətləri əsas ofislərini Azərbaycanda yaratmaqla, yəni ölkəmiz üzərindən İrənə investisiya yönəldilməsinə nail olmaq müm-

kündür. Nəhayət, İrən regional enerji və nəqliyyat dəhlizlərində Azərbaycanla tərəfdaşlıq edə bilər. Bütövlükdə uzun müddət sanksiyalara məruz qalan cənub qonşumuzun indi Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarından birinə çevrilməsi imkanları heç də az deyil”.

V.Bayramov bu fikirdədir ki, tərəflərin sərmayə mübadiləsi imkanları da genişdir: “İrənin regional enerji layihələrində xüsusən də Cənub Qaz Dəhlizində iştirakının müzakirəsi də gələcəkdə istisna edilmir. Təbii ki, İrənla iqtisadi əməkdaşlıq eyni zamanda Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli baxımından da vacibdir. Bununla belə, gözlənilir ki, İrən növbəti dövrdə də Ermənistanla əlaqələrinin indiki səviyyəsini saxlamaqla regiondakı mövqeyini tənzimləməyə çalışacaq. Amma İrənla əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi növbəti illərdə Tehran üçün ən azı iqtisadi baxımdan Ermənistanın önəmini xeyli azalda bilər”.

□ E.PAŞASOY

Müxalifət 18 marta hazırlaşır

Əli Orucov: “Müxalifətin yazda fəallaşması gözlənilir”

Tamilla Qulami: “Prezident seçkilərinə hazırlıq işlərinə başlamışıq”

2017-ci ilin iki ayı arxada qalıb. Keçən ilin sentyabrında keçirilən referendumdan sonra müxalifət düşərgəsində müşahidə olunan sükut, qeyri-aktivlik isə hələ də davam edir. Ölkədəki iqtisadi və sair problemlərin fonunda müxalifətin aktivliyi hiss olunmur.

Əvvəllər yaz aylarında müxalifətin aktivləşməsi və aksiyalar keçirilməsi müşahidə olunurdu. Artıq yazın ilk ayı başlanıb. Müxalifət düşərgəsinin yaz ayları üçün hansı planlarının olduğunu, kütləvi aksiyaya keçirib-keçirməyəcəklərini araşdırdıq.

15-ə yaxın müxalif partiyasının təmsil olunduğu, şərti

Əli Orucov

olaraq Birləşmiş Müxalifət Mərkəzi adlanan birlikdə təmsil olunan **AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı** bildirdi ki, həftədə bir dəfə həmin mərkəzin rəhbərliyinin iclasları keçirilir. Martın 18-də ADP-nin qərargahında böyük bir tədbir keçirmək barədə qə-

Tamilla Qulami

rər qəbul olunub və hazırlıqlar gedir: “Son siyasi proseslərlə bağlı və gözlənilən siyasi hadisələrlə əlaqədar bir geniş tədbir keçirmək niyyətindəyik. Böyük və maraqlı tədbir alınacaq. Yəqin ki, ondan sonra digər kütləvi tədbirlər barədə müzakirələr aparılacaq. Hər

Tural Abbaslı

iclasımızda bu və ya digər hadisələr barədə, o cümlədən kütləvi etiraz aksiyaları mövzusunda müzakirələr gedir. Lakin hələ ki kütləvi etiraz aksiyası barədə qərar qəbul edilməyib. Yaz ayları üçün startı martın 18-də keçirəcəyimiz böyük tədbirlə verəcəyik.

Görək sonrası necə davam edir. Hansı addımlar atacağıımızı, hansısa aksiyalar olub-olmayacağını ölkədəki siyasi durum, siyasi gündəm də müəyyən edəcək. Hələlik planda ayın 18-nə təyin edilən tədbirdir”.

Sözgedən mərkəzdə təmsil olunmayan AMİP-in katibi Əli Orucov isə dedi ki, siyasi partiyaların, o cümlədən də müxalifət düşərgəsinin aktivləşməsi mövsümi xarakter daşımır. Bu, ölkədə gedən proseslərdən, cəmiyyətin fəallığından və seçkilərlə bağlı haldır: “Müxalifət dedikdə cəmiyyətdən kənar, hansısa fəvqəlvüvvə deyil və onun da gücü sosial bazasından, ölkə əhalisinin siyasi və ictimai fəallığından, xalq-iqtidar münasibətindən, eləcə də qarşı duran tərəflər arasında yaranan ziddiyyətin miqyasından asılıdır. Bu baxımdan da düşünürəm ki, aksiyaları da, siyasi fəallığı da cəmiyyətin özü müəyyənləşdirməlidir. Doğrudur, bu gün ölkədə ciddi problemlər var, hərtərəfli böhran getdikcə dərinləşir, amma bunun ictimai-siyasi proseslərə təsiri hiss olunmayacaq dərəcədə zəifdir. Lakin müxalifətin yazda fəallaşması gözlənilir.

Çünki bu fəallaşmaya hakimiyyətdaxili müxalifətin də təkani olacaq.

Ona görə də sosial sifariş gözləmədən, cəmiyyətdəki narazılığı fərdi narazılıqlardan çıxardaraq ictimai narazılığa çevirmədən və hakimiyyətə qarşı fokuslaşdırmadan heç bir aksiya və süni fəallıq nəticə verməyəcək. AMİP-in də gündəmində reallıqları nəzərə almadan tələsik və nəyinsə xatirinə hansısa kütləvi aksiyaya keçirmək fikri yoxdur. Biz daha çox diqqəti təşkilatlanmaya, partiyadaxili strukturları tam işlək səviyyəyə gətirməyə yönəltmişik”.

Ümid Partiyasının sədr müavini Tamilla Qulami isə yaz aylarında 2018-ci il prezident seçkilərinə hazırlıq işlərini həyata keçirəcəklərini dedi: “Bildiyiniz kimi, qarşıdan seçki ili gəlir. Artıq iki həftədən çoxdur ki, partiyamızda təşkilatlanma yönündə rayon təşkilatlarımızla birgə regional iclaslar keçirilir. Görəcəyimiz işlərlə bağlı proqram hazırlanır. Aprel ayının sonunadək bitməlidir. Hazırda partiyamızın gündəmində kütləvi etiraz aksiyası keçirmək yoxdur”.

□ E.SƏYİDAĞA

Ermenistan aprelin 2-də keçiriləcək parlament seçkilərinə hazırlaşır. Martın 5-də işğalçı ölkədə seçkiqabağı təşviqat kampaniyasına start verilib. Seçkilərdə 5 partiya və 4 seçki bloku mübarizə aparacaqlar. Bunlar hakim Respublikaçılar Partiyası, "Daşnaksütyun", "Azad Demokratlar", "Erməni Dirçəlişi" və Ermənistan Kommunist partiyalarıdır.

Ermənistan parlamentinə düşmək uğrunda mübarizə aparən bloklar isə bunlardır: "Çıxış Yolu" bloku (təsisçi-İşğalçı Ermənistan Partiyasının rəhbəri Edmon Marukyan), "Tsarukyan" bloku (Çiçəklənən Ermənistan Partiyasının sədri Gagik Tsarukyan), "Ohanyan-Raffi-Oskanyan" bloku (keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan, eks-xarici işlər naziri Vardan Oskanyan və İrs Partiyasının lideri Raffi Ovanisyan və Erməni Milli Konqresi Ermənistan Xalq Partiyasının bloku (keçmiş prezident Levon Ter-Petrosyan).

Partiyalar və seçki blokları deputatlığa namizədlərin siyahısını proporsional sistem üzrə təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, 2015-ci ildə Ermənistan Konstitusiyasına edilən dəyişikliklərdən sonra Ermənistan yarım-prezident idarəçiliyindən parlamentli siyasi sistemə keçib. Dəyişikliklərə əsasən, prezidentin səlahiyyətləri azaldılıb, baş nazir və parlamentin səlahiyyətləri isə artırılıb. Aprelin 2-də keçiriləcək parlament seçkisi konstitusiyaya dəyişikliklərdən sonra keçirilən ilk seçkidir.

Konstitusiyaya dəyişikliklərə görə, parlamentdə 101 deputat təmsil olunacaq. 50 faizdən çox səs toplayan par-

tiya və ya blok hökumətə sahiblənəcək.

Ermənistan mətbuatı və sosial şəbəkələrdə verilən məlumatlardan aydın olur ki, ölkədə seçkiqabağı təşviqat kampaniyası ciddi rəqabət şəraitində keçəcək. Muxalifət hərbciləri, pensiyaçıları və erməni anaları ələ alır. Seçki kampaniyası ilk günündən muxalifətlə hakimiyyət arasında qarşılıqlı ittihamlarla start götürüb. Əksər siyasi ekspertlər bu seçkilərin ölkənin parlamentli respublika idarəçiliyinə keçidi təmin edən və hakimiyyətə kimin gələcəyini həll edən seçkilər olduğunu əsas göstərək böyük qarşıdurmalarla keçəcəyini, hətta qanlı hadisələrlə müşayiət olunacağını proqnozlaşdırırlar.

AMDP sədri, keçmiş daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, mart-aprel aylarında Ermənistanda siyasi gərginlik kəskin qarşıdurma müstəvisinə keçəcək, bu vəziyyətin Ermənistan cəmiyyətinin, cəbhə xəttində ermənilərin əhval-ruhiyyəsinə də təsir edəcəyi şübhəsizdir. Onsuz da keçən ilin apreldən Ermənistan cəmiyyətinə, hakimiyyət-muxalifət münasibətlərində gərginlik yaşanır. Qarşıdakı parlament seçkiləri hakimiyyətin taleyi-

Azərbaycanın Qarabağı

azad etməsi üçün fürsət yetişir

Sabiq daxili işlər naziri hakimiyyəti bu imkanı əldən verməməyə və hərbi əməliyyatlara başlamağa çağırırdı

İsgəndər Həmidov

ni həll etdiyi üçün ölüm-dirim işlər naziri İsgəndər Həmidov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, mart-aprel aylarında Ermənistanda siyasi gərginlik kəskin qarşıdurma müstəvisinə keçəcək, bu vəziyyətin Ermənistan cəmiyyətinin, cəbhə xəttində ermənilərin əhval-ruhiyyəsinə də təsir edəcəyi şübhəsizdir. Onsuz da keçən ilin apreldən Ermənistan cəmiyyətinə, hakimiyyət-muxalifət münasibətlərində gərginlik yaşanır. Qarşıdakı parlament seçkiləri hakimiyyətin taleyi-

sayılır. Tarixi fürsət yaranıb və Azərbaycan təcili hərəkətə keçməlidir. Azərbaycan ordusunun hərəkətə keçməsi Qarabağdakı işğalçı erməni hərbcilərini pərən-pərən salaacaq. Ermənistandan Qarabağa hərbi xidmətə göndərilən erməni gənclərin əksəriyyəti silahlı atıb Ermənistanı qaçmağa fürsət gəzirlər. Azərbaycan genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlayanda bu, həmin əsgərlər üçün fürsət olacaq. Azərbaycan hakimiyyəti heç nədən, heç bir kənar

qüvvədən çəkinməməli, siyasi iradə nümayiş etdirib orduya, xalqına arxalanıb hərbi əməliyyatlara başlamaq qərarı verməlidir. Xalqın dəstəyini qazanıb irəliləyəcək lazımdır. Artıq tamamilə aydındır ki, Qarabağ problemi sülh yolu həll olası deyil. Bu problem ancaq güc yolu ilə həll edilə bilər. Biz nə qədər ki, öz gücümüzü daha geniş şəkildə göstərməmişik, dünya birliyi də indiyədəkə qədərki mövqeyində qalacaq.

İ.Həmidov qeyd etdi ki, bu gün Azərbaycan Ermənistan qat-qat güclüdür, ölkəmizin imkanları torpaqlarımızın azad olunması üçün yetərlidir: "Napoleona sual verilib ki, uğurlu hərbi əməliyyatlara başlamaq üçün nə lazımdır? Cavab verir ki, üç şey lazımdır-pul, pul, pul. Azərbaycanın iqtisadi imkanları, iqtisadi, maliyyə potensialı Ermənistanın imkanlarından güclüdür. Bizə o qalır ki, özümüzə cəsarət tapıb əməliyyatlara başlayaq.

Mən hesab edirəm ki, Azərbaycan hərbi əməliyyatlarda hazırda hərbi xidmətdə olan hərbcilərlə yanaşı, Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olmuş təcrübəli keçmiş döyüşçülərdən də istifadə etməlidir".

AMDP sədri onu da dedi ki, əgər torpaqlarımızın azad olunması uğrunda hərbi əməliyyatlar başlansa, Azərbaycandakı muxalif siyasi partiyalar hərbi əməliyyatları zəmanə siyasi fəaliyyətlərini dayandıraraq hərbiyə kömək edə bilərlər: "Mən demək olar ki, bütün siyasi partiyaların bu cür bəyanatları ilə tanışam, mövqelərini bilərəm. Ermənistan istisna olmaqla, dünyanın bütün dövlətləri, bütün beynəlxalq təşkilatlar, BMT Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyıb, Qarabağı Azərbaycan ərazisi olaraq tanıyıblar. Azərbaycanın tam hüququ var ki, öz ərazilərini separatçılardan təmizləsin və ərazilərində suverenliyini bərpa etsin".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Ruhaninin bir cümləlik Qarabağ mövqeyi - Tehran ənənəsinə sadıqdır

Prezident İlham Əliyevin İran səfəri zamanı əsas diqqətçəkən bir məqam oldu. İranın dövlət başçısı Həsən Ruhani çıxışında ən ağırlı problemimiz olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bir cümlə işlətdi: "Ümid edirik ki, Qarabağ münaqişəsi də öz həllini tapacaq".

Qarabağ probleminə bir daha səthi yanaşmasını ortaya qoyan Ruhaninin bu fikirləri Azərbaycan ictimaiyyətinin də diqqətindən yayınmadı. Rəsmi Tehran bir daha təhqiq hədəfi oldu. Ölkəmizlə əlaqələrin daim vacibliyindən danışan bir dövlətin Azərbaycanın bütün sahələrdə qat-qat aşağı səviyyədə dayanan Ermənistanın vaz keçmə bilməməsi ciddi müzakirə obyektinə çevrilib. Müsəlman ölkəsi olaraq müsəlman dövlətin deyil, xristian ölkənin yanında duran Tehran sətir şəkildə qınanır.

YAP-çı deputat, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Bəxtiyar Sadıqov bildirdi ki, Azərbaycan hər bir ölkə ilə dost münasibətlə-

ri qurur: "Azərbaycanın əsas siyasəti bir-birinə hörmətlə yanaşmaq, bir-birinin daxili işinə qarışmamaq və regionda sabitliyə nail olmaqdır. İran isə bölgədə və dünyada hansı siyasəti yürüdürsə, bu, onun daxili işidir. Biz ona qarışmırıq. O başqa məsələdir ki, bizim İrandan müsəlman ölkəsi olaraq, tarixi bağlılığımız olan bir dövlət kimi umacaqlarımız daha çoxdur. Bu mənada çox istərdik ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sürətli həllinə öz töhfəsini versin, köməkliliyini göstərsin. Amma nədənsə İran öz imkanlarından istifadə etmir. Hətta son dövrlərə qədər Ermənistanla daha sıx əlaqə saxlayırdılar, nəinki Azərbaycanla. Bir sıra məqamları

Bəxtiyar Sadıqov: "İran Azərbaycan və Ermənistanı tərəzinin gözlərinə qoysun..."

açıqlamaq istəmirəm. Amma hesab edirəm ki, bölgədə Azərbaycanın iştirakı ilə ele proseslər gedir ki, gec-tez biz bu məsələdə də dəyişikliyə nail olacağıq. Burada söhbət Azərbaycanın yaratdığı yeni formatdan gedir. Hörmətlə

Sahib Kərimli: "Tehran müxtəlif vasitələrlə regionda təsirlərini gücləndirəcək"

Həsən Ruhani Azərbaycanda oldu, çox mühüm sazişlər imzalandı. Bir millət vəkili olaraq, mənim İrandan gileylənməyə haqqım yoxdur. Çünki İranla əməkdaşlığımız, əlaqələrimiz çox genişdir. Daim çalışmışıq ki, İranla əlaqələri-

miz qalsın, bu dövlətə qarşı hər hansı bir kampaniyanın aparılmasına imkan verməyək. Biz bilirik ki, İranın imkanları daha çoxdur və çox istərdik ki, İran bu imkanından daha çox Qarabağ probleminin həllində istifadə etsin. Açıq, bədbin deyiləm. Çünki Qarabağ münaqişəsindən keçən müddət ərzində o qədər nikbin vədlər, proqnozlar görmüşük ki, amma onun heç biri real addımla nəticələnməyib. Bizim üçün ən vacib olan konkret addımların atılmasıdır. Amerikaya yeni rəhbərlik gəlib. İran və regiona münasibətinin necə olacağı hələ tam məlum deyil. Perspektivdə məsələlər daha çoxdur. Çox istərdik ki, bunlar həll olunmuşdan əvvəl İran Azərbaycan və Ermənistanı tərəzinin gözlərinə qoysun, görsün hansı daha çox əhəmiyyətli ölkədir, hansının region üçün əhəmiyyəti yüksəkdir. Hansı dövlətin regiona sülh, yaxud müharibə gətirdiyinə də bir baxsın. Əməkdaşlıq düşünürəm ki, İran dövlətinə daha çox fayda verər. Müqayisələr olarsa, bu, daha çox xeyrimizə həllini tapacaq".

Siyasi şərhçi Sahib Kərimli hesab edir ki, İranın Qarabağla bağlı mövqeyi Ermənistanla daha çox özünü xidmət edir: "Trampın

ABŞ prezidenti seçilməsi yeni şərtlər formalaşdırıb. İlham Əliyev siyasi maneələr edir və bu normaldır. İran qədim dövlət ənənəsi olan, dövlət naminə bütün həssa-siyyətini qurban verən qonşu ölkədir. Ermənistanla da qonşudur, hər iki ölkəyə münasibətlərini çıxarlarına uyğun müəyyən edir. Qarabağ münaqişəsindəki mövqeyi də ermənilərdən çox özünə xidmət edir. Azərbaycan hakimiyyəti diplomatik münasibətləri gücləndirməklə, dialoqu qorumağı bacarmalıdır. Prezidentin İran səfəri bu mənada önəmlidir. Proseslərin gedişində məlum olacaq ki, regionla bağlı hansı dəyişikliklər olacaq. Azərbaycan coğrafi və siyasi mövqeyinin regiona təsirləri müxtəlif səbəblərdən artır. ABŞ-in İran siyasətinin təsirləri ilə regionda yeni və gözənilməz şərtlər də formalaşsa bilər. İran müxtəlif vasitələrlə regionda təsirlərini gücləndirəcək. Daha çox siyasi təsirlər yaratmaq imkanları olan region ölkəsi Azərbaycandır. Hakimiyyət cəmiyyətlə işləməli, sekulyar muxalifəti sıradan çıxarmaq prosesini durdurmalıdır ki, teokratik sistemin siyasi təsirlərinə maksimum az məruz qalsın".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

“Hər şeyi bilir, ancaq Google-da işləmək yerinə taksi sürür”

(Z.H.)

Millətçilik temasında dünənki yazımdan sonra ağ-luma gəldi ki, buna ən düzgün münasibət əslində Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin məşhur çıxışında - 1953-cü il mayın 28-də “Amerikanın səsi” radiosuna intervüsündə əksini tapıbdır. Gəlin o parçanı bir daha oxuyaq: “...Şübhəsizdir ki, bir gün həqiqət parıldaya-caq, azadlıq əsasını, Birləşmiş Millətlər prinsipini və insan haqlarını tutan tərəf qalib gələcəkdir”. Dünən dahi öndərimizin ölüm günü idi, hörmətlə anırıq.

Keçək gündəmin başqa temalarına. Təzəlikcə taksiyə minmişdim, sürücü bloqçu Mehman Hüseynovun həbsindən mənə danışdı. Açıq, qəsdən özümü olaydan bixəbər adam kimi apardım ki, sərbəst olsun, ürəyindən keçənləri açıq desin. Gözlədiyim kimi də oldu. Orta statistik azərbaycanlının laqeyd deyinənliyi: “Axırncı dəfə filan nazirin villasında qızıl lüstrları çəkəndə dedim bunu tutacaqlar, ta həddi keçib”, “Bir dəfə də polise aparıb buraxdılar, uşaq kimi ağlayırdı”, “Qaçqan, onsuz da hamımız kimin nəyi var bilirik, bunu çəkməyin mənası nədir?” və sairə bu tip söhbətlər.

Öncə qeyd edim ki, maşallah, belə filosof-sürücü-və-təndaşlarımız çoxdur. Hər sahədə yaşayıb, işləyirlər. Bunların jurnalisti də var, siyasətçisi də. Fəhləsi də var, biznesmeni də. Özlərinə həyat devizi olaraq bəzən Konfutsinin “Qaranlıqı söyməkdənsə, bir şam yandır” afyozizmini seçirlər, hərçənd çinli filosofun araşdırmaçısı, “Tanımadığımız Konfutsi” kitabının müəllifi, filosof-alim Müşfiq Şükürov deyir ki, Konfutsinin belə fikri tarixən olmayıb, onun adından son vaxtlar uydurublar. Söz azadlığına, tənqiddə, satırıya ağız yumma effektiylə qarşı qoyulan bu fikir lap doğru olsa belə şəxsən mənəm Konfutsidən heç vaxt xoşum gəlməyib - sözləşib burda yazım. Çünki hələ tələbə vaxtı onun “Hökmdar küləkdir, xalq isə otur, külək hara əsə, ot o tərəfə əyilməlidir” kimi mütilik, köləlik yayan aforizmini oxumuşdum. Ümid edirəm bu da yalandır. Həmişə Konfutsi mənə şərqi Makiavellisi təsiri bağışlayıb, bəlkə də yanılıram. Çin, Şimali Koreya kimi ərazilərdə xalqın despotik rejimlərdə dözməsində, mənəcə, konfutsiçiliyin böyük təsiri vardır.

Qayıdaq milli “filosoflarımıza”. Əgər onlar doğrudan da məmurların oğurluq pulları haqda hər şeyi gözəl bilirərsə, o zaman niyə bloqçunu izləyirdilər? Deməli, bilmirdilər. Gümən hələ fakt deyil. Təqsirsizlik prezumpsiyası anlayışı kimi: ittiham faktlarla isbat edilməlidir. Mətbuatın, jurnalistin işi də bundan ibarətdir. Uzun sözün qısa, “hamımız bilirik oğru kimdir” deməqogiyadır. Qorxaqlığa bəraətdir. Öz laqeydliyinin çirkin simasına bəzək, ənlək-kirşan vurmaq cəhdidir.

Bəziləri isə “zirəddinlik”, saxta öncəgörməlik edirlər, deyirlər filankəsi müdafiə eləməyin, türmədən çıxanda başqa adam olacaq: “Odeyy, Behmənkəsi müdafiə elədiniz, indi hökumətə işləyir!” Guya kimsə yolundan dönürsə, bunda onun arxasıya su atanlar günahkar imiş. Sabah da sən öləcəksən, çürüyəcəksən, indi kabab yeyib heyif eləmə. Üstəlik, yolçuya yolda yivəş itlər hücum edəndə, başına min fəlakət gələndə “mıq” eləməyiblər, müdafiəsinə qoşulmayıblar, ancaq dalyca dızıladaşırlar, Tağı müəllimin sözü olmasın. Başa düşmək lazımdır ki, biz prinsipləri, idman termini ilə yazsam, formanı müdafiə edirik. Adam “Barselona” formasına layiq oynayarsa, tərifləyirik, azarkeşlik edirik, sabah özünü itirib “Neftçi”yə düşsə, daha onun oyununa niyə baxmaq? Oyuncular gəldi-gedərdi, “Barsa” isə yerində qalır. Prinsiplər də eləcə.

“Neftçi” demişkən, çoxdandır futbola baxmıram, dünən xəbərlərdə bu məşhur komandamızın deqradasiyasını gördüm. Hansısa “Zirə” adlı komandaya uduzmuşdular, hətta deyir “Neftçi” çoxdanmış bu “Zirə”ni uda bilmirmiş.

Vay-vay... Gör nə kökə düşüb flaqman komanda... Üstəlik, 2:1 hesablı oyunda qolları vuranlar Daniel Seqoia, Georgi Navalovski və Milan Duriç adlı adamlar idi. Əsl milli futboldur. Bəs idmana dövlət qayğısının nəticəsi hənə? Qayğıdan qabaq Zirədə heç komanda yox idi, indi də Duriç və Navalovski oynayır.

Ara yerdə olan yetim “Neftçi”yə oldu.

Aprel ayı yaxınlaşdıqca Dağlıq Qarabağ ətrafındakı situasiyaya qarşı həssaslıq da artır. O sırada Rusiya və Qərb analitiklərinin şərh və proqnozları məxsusi diqqət çəkir. Bu da təsadüfi deyil. Çünki məhz Rusiya və Qərbin 24 illik vasitəçilik söyləri atəşkəsi saxlamaqdan savayı heç nəyə yaramayıb, ciddi nəticə verməyib. Bu isə konflikt zonasında müharibə risklərinin qalması və artması deməkdir.

Qarabağ danışıqlarında durğunluq davam etdikcə böyük hərbi toqquşma ehtimalı da təbii ki, böyüyür. Bunu kim görməyə də, şimal qonşumuz, ABŞ və Avropa yaqın ki, yaxşı görür. Hər necə olmasa, müharibə adı çəkilən güc mərkəzlərinin heç birinə sərf etmir. Paradoxs da bundadır ki, belə olan halda vasitəçi dövlətlər problemin dinc həllində dönüş olması üçün gərəkəni etmir, hədəf olaraq atəşkəsi seçirlər. Halbuki atəşkəs rejimi hədəf yox, yalnız böyük sülhə aparan vasitə ola bilər, daha işğal rejimini uzadan vasitə yox.

Böyük sülh isə, yumşaq desək, gecikir. Daha dəqiqi, gecikdirilir. Görəsən, niyə? Ümumiyyətlə, situasiyanın mümkün inkişaf ssenarisi və ya ssenariləri necə görünür?

Rusiyalı tanınmış ekspert və tarixçi Oleq Kuznetseva görə, işğal altındakı Dağlıq Qarabağda fevralın 20-də keçirilmiş qanunsuz referendum konfliktin tarixində özünəməxsus və təhlükəli ayırıcı nöqtə rolunu oynayıb, geriye - dinc həll yoluna qayıdışı mümkün deyil. Musavat.com xəbər verir ki, vesti.az saytıdakı təhlil yazısında müəllif daha sonra yazır: “İndi yeganə bir yol qalır - müharibə. Çünki hamıya çoxdan aydındır ki, rəsmi Bakı “Artsax”ın statusunu ilə bağlı heç kimlə, heç bir halda danışıq aparmayacaq. Azərbaycanın ötrü bu, kapitulyasiya etmək olardı, məğlubiyyətin etirafı və tarixi torpaqlardan imtina anlamına gələrdi ki, bu da ölkədə hakim elitanın dəyişməsinə gətirərdi”.

25 fevral insidentinə toxunan ekspertin sözlərinə görə, Ermənistan cəbhə xəttində vəziyyəti məqsədli şəkildə gərginləşdirir: “20 fevraldan sonra İrəvan Bakıya faktiki, ultimatum verib: ya “Arsax”ın tanınması, ya da müharibə. Bakı yox, məhz İrəvan danışıqlar prosesini ölü dalana soxub və öz hərəkətləri ilə siyasi kompromislər axtarışı üçün variant saxlamayıb. Mahiyyət etibarilə 20 fevral “referendumu” - müharibə üçün bəhanədir. Bununla Ermənistanın hakimi rejim ölkədə sosial-siyasi və maliyyə-iqtisadi böhrandan qurtulmaq niyyətindədir. Ancaq İrəvanın bu de-marşını Bakının cavabsız buraxacağını düşünmək axmaqlıq və sadələşmədir”.

Təhlilçiyə görə, bu gün Qarabağda hadisələrin inkişaf ssenarisi bir il öncəkinin eynidir: “Ancaq bu dəfə Azərbaycan hərbiçiləri daha qətiyyətli hərəkət edirlər. Xüsusən də bu, özünü hədəflərin seçilməsində göstərir. Əgər ötan il cavab zərbələri düşmənin artilleriya və minomyot mövqələrinə endirilsə, yəni kontur-batareya

20 fevralın ayırdığı xətt - sülhə gedən yol qapandı?

“Azərbaycan daha bir zərbə endirsə...”

Bakı müharibə taktikasını dəyişir

Qarabağ münaqişəsi zonasında hərbi vəziyyət tufanqabağı sükuta oxşayır; situasiyanın mümkün inkişaf ssenariləri analitiklərin gözündə; nüfuzlu Qərb nəşri: “Öz siyasətinin girovuna çevrilən Ermənistan daha dərin böhrana və izolyasiyaya sürüklənməkdədir...”

mübarizəsi aparılırdısa, bu gün hədəf düşmənin səhra qurğuları və atəş vasitələri yox, idarəetmə mərkəzləri və səhra qərarqahlarıdır”.

Politoloq bu xüsusda martın 2-də Azərbaycan mediasında yayılan və ermənilərin avtozirehli texnikası ilə birgə səhra qərarqahının məhv edilməsini göstərən kadrlara diqqət çəkib: “Bu kadrlar açıq-aşkar artilleriya kəşfiyyatı və yönəltmə üçün istifadə olunan pilotsuz aparatdan çəkilib. Faktın özü isə çox şeydən xəbər verir. Yeri gəlmişkən, ötan ilin apreli ilə analogiya aparmaq lazım gəlir: o zaman da Azərbaycan KİV-i pilotsuz uçuş aparatı tərəfindən üç yük avtomobilindən ibarət erməni artilleriya avtokolonunun məhv edilməsi videonu yaymışdı”.

Rusiyalı siyasi təhlilçinin qənaətinə, bütün bu faktlar Azərbaycan ordusunun hərbi-texniki üstünlüyünü sübut edir: “Azərbaycan ordusunun komandanlığı erməni mövqələrinin mühəndis infrastrukturuna haqda tam və dolğun informasiyaya malikdir və bu üzdan situasiyanın aqasıdır. Azərbaycan ordusu indi öz istəyi ilə düşmənin müdafiə xəttindəki ən mühüm və ən həssas nöqtələrə belə dəqiq zərbələr endirmək imkanındadır. Bu mənada Azərbaycan tərəfinin hərbi-texniki üstünlüyü artıq onun mövqə müharibəsində taktikanı dəyişməsinə şərtləndirib: əgər əvvəllər zərbələr öncədən müəyyən edilmiş erməni atəş

nöqtələrinə endirilirdisə, indi artıq hədəf - qoşunları idarə mərkəzləridir”.

Analitik daha sonra yazır ki, hələlik erməni tərəfində əsgər və silah kifayət qədərdir, ancaq təcrübə göstərir ki, bacarıqlı zabitlər azdır: “1988-94-cü illərdə qanunsuz silahlı birləşmələrin tərkibində SSRİ DİN qoşunları ilə mübarizədə uğur qazanan separatçılar və xarici terrorçular necə normal komandirlər və hərbi rəislər hesab eləmək olar ki? Və əgər azərbaycanlı hərbiçilər bundan sonra da ermənilərin qərarqah və mərkəzlərini məhv etməyə davam etsə, o zaman çox tezliklə erməni qoşunları ön cəbhədə mü-təxəssislər üçün kadr qıtlığı hiss edəcək. Bunu isə erməni silahlı qüvvələrində hökm sürən korruptsiya, qohumbazlıq və yerli-bazlıq fonunda aradan qaldırmaq asan olmayacaq”.

Şübhəsiz ki, hərbi qüvvələr nisbətindən, Azərbaycanın əlçatmaz üstünlüyündən Ermənistanın hakimi rejim, prezident Serj Sərkisyan da yaxşı xəbərdardır. Onun son müsahibə və açıqlamalarında bununla bağlı bədbin notlar kifayət qədərdir. Məsələ həm də ondadır ki, İrəvan son illər Rusiya ilə siyasi-hərbi müttəfiqliyə də şübhə ilə baxmağa başlayıb. Ermənistanın vaxtaşırı Qərbə, NATO-ya sarı boylanması buna sübutdur.

Bu xüsusda Britaniyanın nüfuzlu “Deily Express” nəşri təzəlikcə Brüsselə səfər etmiş

Sərkisyanın Qarabağ məsələsində mümkün manevrlərindən yazıb. Musavat.com-un məlumatına görə, “Sərkisyan Rusiyaya xəyanət edəcək?” başlıqlı yazıda deyilir: “Son illər daha qabarıq şəkildə görünən budur ki, Dağlıq Qarabağ nizamlanmasında tərəqqinin olmaması Ermənistanı öz siyasətinin girovuna çevirir, onu regionda daha dərin böhrana və izolyasiyaya sürükləyir. Dəfələrlə deyilib ki, münaqişənin dinc və ədalətli həlli bir çox regional iqtisadi layihələr üçün ciddi perspektiv açacaq - hansılara ki, İrəvan da qoşula biləcək. Ancaq indi hətta Ermənistanın KTMT üzrə müttəfiqləri - Rusiya və Qazaxıstan da Azərbaycanla iqtisadi və strateji əlaqələri Ermənistandan yan keçməklə qurur”.

Belə dalan vəziyyətdən çıxmaq üçün İrəvanın atdığı addımlara toxunan nəşr ardınca Ermənistanla Avropa Birliyi arasında imzalanması planlaşdırılan yeni çərçivə sazişindən və Sərkisyanın Brüsseldə Avropa Birliyinin və NATO-nun baş katibləri ilə görüşündən yazır. “Deily Express”ə görə, bu kimi gedişlər Ermənistanı ucuz qaz verən və onun təhlükəsizliyini təmin edən Moskvanı qəzəbləndirə bilər.

Ancaq ermənilər son 200 ildə dönə-dönə sübut ediblər ki, onlar istənilən an özlərinin bir aqasını digərinə asanca dəyişə, yeni öz aqasına xəyanət edə bilirlər.

□ Siyasət şöbəsi

Türkiyə ilə Almaniya arasında ötən həftədən başlayan gərginlik səngimək bilmir. Hər iki ölkə arasındakı əlaqələrə ciddi kölgə düşdüyünü görmək mümkün deyil. Türkcəsilli alman jurnalistin qardaş ölkədə həbsi və ardınca referendumla əlaqədar Türkiyə hökumətinin Almaniyadakı türklər qarşısında planlaşdırıldığı mitinqə icazə verilməməsi hər iki ölkəni üz-üzə qoyub.

ərazisində qətlamlar törədilir. Almaniya Gülen şəbəkəsinə də qucaq açır. Rəsmi Berlin Türkiyədə ötən ilin iyulun 15-dəki hərbi çevriliş cəhdinə kəskin reaksiya bildirmədi. Halbuki həmin gün yüzlərlə günahsız insan qətlə yetirildi. İndi də Berlin Ankarada həbs olunması tələb edir. Həmin şəxs jurnalist qiyafəsində olan terrorçudur, PKK ilə əlaqəsi var. Sadəcə, həmin jurnalistin ikili vətəndaşlığı oldu-

ferendumda konstitusiya dəyişikliyinə "hə" deyəcəklər. Ona görə də Berlin mümkün qədər Erdoğanın Almaniyada çoxşüylə keçirilməsi planlaşdırılan mitinqlərinə icazə vermir. Ötən il də Erdoğanın Berlinə mitinqinə icazə verməmişdilər və Berlin bunu belə əsaslandırmışdı ki, guya bu qədər insanın təhlükəsizliyinə təminat verə bilmir. Ancaq ortada ikili standartlar var idi. Çünki Erdoğanın tərəfdarlarına video ilə müraciətinə də

yaşayan türklərin həyatına da mənfi təsir edir. Almaniyada millətçi kəsim fəallaşır, islamofobiya güclənir. Almaniyada ən ağır işlərdə türklər çalışır. Yaxşı yadımdadır, 1980-ci illərdə tanınmış almaniyalı jurnalist türk qiyafəsinə girərək aylarla türklərin iş şəraitini tədqiq etmişdi. Araşdırmalar nəticəsində belli olmuşdu ki, bəzi fabriklərdə xərçəng xəstəliyinə tutulma riski olan işlərdə türklər çalışırlar. Daha sonra həmin jurnalistin bu mövzuda

Avropanın Türkiyə xofu

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Türkiyə ilə Avropa arasında yenə gərginlik yaşanır. Budəfəki çəkişmə isə ən çox Almaniya hökuməti ilə rəsmi Ankara arasında müşahidə edilməkdədir. Üzdə olan səbəb bəlli: türkiyəli nazirlərə aprelə nəzərdə tutulmuş referendumla bağlı Almaniyadakı türk vətəndaşlar arasında təbliğat aparmağa icazə verilməyib, nazirlər Almaniyaya buraxılmayıb.

Şübhə yox ki, bu qadağa ilə Almaniya, eləcə də onunla eyni davranışı sərgiləyən Hollandiya və daha bir neçə Avropa ölkəsi referendum məsələsinə, Türkiyə iqtidarına münasibətdə konkret mövqə sərgiləyir. Belə görünür ki, adıçəkilən ölkələr konstitusiya referendumunda hakim AKP-nin təşəbbüsünün uğur qazanmasına və Türkiyənin prezidentli üsul-idarəyə keçməsinə, ardınca da prezident Rəcəb Tayyib Erdoğanın daha böyük səlahiyyətlər əldə etməsinə qarşıdır. Başqa sözlə, referendumla bağlı faktiki, əks-təbliğatla məşğuldurlar. Ancaq təkçə bumu?

Əfsus ki, yox. Üzdəki səbəblə yanaşı, dərinə olan motiv də var. Yeni nazirlərə "qırmızı işıq" yandırılmasının kökündə Erdoğan, AKP iqtidarına antipatiya ilə yanaşı, qat-qat ciddi səbəb dayanır. Bu da Türkiyənin prezident üsul-idarəsinə keçməklə daha effektiv idarəçilik, daha səmərəli və mobil mərkəzi hakimiyyət əldə edə biləcəyinə görədir. "Qoca Avropa"ya isə güclü, müstəqil söz sahibi olan 80 milyonluq müsəlman Türkiyəsi gerek deyil. Zəif və sözbəxan Türkiyə lazımdır.

Qısası, Berlin başda olmaqla Avropa paytaxtları əslində Erdoğan hakimiyyətinin yox, Türkiyə dövlətçiliyinin güclənəcəyindən endişəlidir. Aydındır ki, o halda qardaş ölkə Avropanın on illərdir himayə etdiyi kürd separatçılığı və terrorçuluğu ilə, erməni təhdidi ilə daha çəvik və effektiv mübarizə aparacaq. Demək, Türkiyə əleyhinə mərkəli planlar da əvvəlki kimi səmərəli olmayacaq. Məsələ bundadır.

50 ildən çoxdur qardaş ölkənin Avropa Birliyinin qapısı arxasında saxlanması, üzlük yolunda çeşidli əngəllər yaradılmasının baş səbəbi də həmənkidir - güclü Türkiyə amilindən dolayı yaşanan xof, qısqançlıq. Yoxsa ki, Almaniyanın qonşusu Fransada çoxdan prezident üsul-idarəsi bərqərarıdır. Elə isə nədən almanlar Fransaya görə narahat olurlar, amma Türkiyənin eyni idarəçiliyə keçməsinə təlaşlanırlar?

Belə çıxır, dərdləri Erdoğandan çox, Türkiyə dövlətidir. İş də ondadır ki, Avropa Osmanlı dönməndən etibarən əsrlərdir Türkiyənin regiondakı gücünü həzm edər, qəbul edə bilmir. Almaniya və Fransa başda olmaqla, Avropa dövlətlərinin, Avropa Birliyinin on illərdir gen-bol istifadə elədiyi erməni kartı da, kürd tələsi (PKK, YPG, PYD) də, son illər döviyyəyə buraxılan insan haqları bəhanəsi də məhz buna görə düşünülür: qardaş ölkəni daim daxili problemlərlə zəiflətmək, taqətdən salmaq. Bəlli ki, daxilən zəif, dayanıqsız dövlətə xaricdən şərt diktə etmək qat-qat asandır.

Əlbəttə ki, Erdoğan iqtidarı ideal və qüsuruz deyil. O sırada Türkiyədə insan haqlarının vəziyyəti ideal deyil. Ancaq Türkiyədə xalqın, seçicinin iradəsinə müdaxilə edilmir, təcavüz olunmur. Yenə edilməyəcək. Türkiyə toplumun əksəriyyəti necə istəyəcəksə, elə də olacaq. Amma belə görünür ki, dəyişməyəcək bir həqiqət də var. Bu da Qərbi Avropanın müsəlman və modern Türkiyəsinə dəyişməyən münasibətidir.

Etiraf etmək lazımdır, NATO üzvü olsa da, ərazicə həm də Avropaya aid edilərsə də, Avropa qardaş ölkəni özünə doğma saymır. Türkiyə tarixdən qaynaqlanan səbəblər, o sırada imperiya tarixi və dini amilə görə Avropanın "qorxulu rəyası" olaraq qalır. İqtidarda islamçı AKP, sağ mərkəzçilər və kommunistlər olsa belə, bu gerçək əfsus ki, dəyişməyəcək. Bunu ilk növbədə "Türkiyə yalnız islamçı hökumətə görə vurulur" deyənlərin anlaması lazımdır...

Türkiyə-Almaniya qarşıdurması: Erdoğan Berlini hədəf aldı

Ərdoğan: "Mən nasizmin Almaniyada bitdiyini düşünürdüm, amma hələ də davam edirmiş"

"Mən istəsəm, Almaniya gələrdim. Əgər ölkəyə giriş icazə verməsəniz, yaxud çıxışa qadağa qoysanız, dünyanı ayağa qaldıraram". Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyə lideri Rəcəb Tayyib Erdoğan İstanbulda çıxışı zamanı deyib.

"Mən nasizmin Almaniyada bitdiyini düşünürdüm. Amma hələ də davam edirmiş. İndi də baxırıq digər Avropa ölkəsinin də naziri türk nazirlərin AB-də çıxışının qadağan edilməsini təklif edir. Ay yazıq! Bunlar öz iradələri ilə hərəkət etmirlər. Bunlar elə düşünürdülər ki, Erdoğan Almaniyaya gələcək. Mən istəsəm, sabah gələrdim. Qapıdan buraxmadığınız, yaxud çıxışa icazə verilmədiyini təqdirdə dünyanı ayağa qaldıraram".

İş o yere çatıb ki, Almaniyada türk nazirlərin çıxışı qadağan edildikdən sonra Avstriya baş naziri Kristian Kern Türkiyə siyasətçilərinin tədbirlərinin Avropa Birliyi miqyasında qadağan edilməsini təklif edib. Avstriya Türkiyənin bu ölkədə hər hansı referendum kampaniyası aparmasına qadağan qoyub.

Ekspertlər baş verənləri Türkiyənin Rusiya ilə yaxınlaşması ilə əlaqələndirirlər. Avropa dövlətlərinin artıq bunun üçün hərəkətə keçdiyi, Erdoğan hakimiyyətini daha da gücləndirəcək 16 aprel referendumuna mane olmaq üçün bu cür cəhdlərin ediləcəyi bildirilir.

Politoloq Elxan Şahinoğlu Erdoğanın Almaniya ilə bağlı dediklərində haqlı olduğunu düşünür: "Almaniya Erdoğanı avtoritar, hətta diktator kimi qəbul edir. Doğrudur, Almaniya kansleri Angela Merkel tez-tez Erdoğanla görüşür, ancaq bu görüşlər iki ölkə arasında buzların əriməsinə şərait yaratmır. Erdoğan rəsmi Berlinə tənqiddə haqlıdır. Berlin illərdir PKK uzantılarına dəstək verir, terrorçular Almaniyada rahat yaşayırlar və Türkiyədə insanları qətlə yetirən terrorçular üçün xərək yığırlar, həmin pulla da Türkiyə

ğundan Berlin onun azad olunmasına çalışır. İki ölkə arasında vəziyyət bu qədər qəlizdir. Türkiyə-Rusiya yaxınlığının bu məsələlərə dəxli yoxdur. Sadəcə, Rusiyanın özünün də Almaniyanın indiki hakimiyyəti ilə münasibətləri soyuqdur. Ona görə də Rusiya ilə Türkiyə eyni dərddədirlər. Bu dərd isə istər-istəməz Türkiyə ilə Rusiyayı bir-birinə daha çox yaxınlaşdırır. Rəsmi Berlinin Erdoğanın Almaniyada referendum öncəsi mitinqlər keçirməsini qadağan etməsi anlaşılan deyil. Almaniyada 3 milyona yaxın türk yaşayır və onların böyük əksəriyyəti həm də Türkiyə vətəndaşdır. Bu o deməkdir ki, onlar həm də Türkiyənin elektoratıdır və referendumda səs verəcəklər. Ona görə də həm Erdoğan, həm də Türkiyə müxalifəti Almaniyada öz tərəfdarları qarşısında mitinqlər keçirə bilərlər. Bəziləri yazır ki, bu, Almaniyanın daxili işlərinə qarışmaqdır. Necə olur ki, əvvəlki illərdə Türkiyə siyasətçiləri rahatlıqla Almaniyanın şəhərlərində mitinqlər keçirirdilər və bu, Almaniyanın daxili işlərə qarışmaq kimi qiymətləndirilmirdi, indi isə buna imkan verilmir? Məsələ burasındadır ki, Berlin bilir ki, Almaniyada Erdoğan tərəfdarı çoxdur və onlar Türkiyədə aprel 16-da keçirilən re-

imkan vermədilər. Bunun əvəzinə rəsmi Berlin eyni gündə PKK-nın başkəşənlərindən Cəmil Baykın Berlinə dəki tərəfdarlarına video ilə müraciətinə şərait yaratdı. Ona görə də Erdoğanın Berlin tənqidini haqlı hesab edirik. Angela Merkel Erdoğanın Almaniyadakı mitinqlərinə icazə verməməsi də, Almaniyada yaşayan türklərin böyük əksəriyyətinin Türkiyədə konstitusiya dəyişikliyinə "hə" deyəcəyi proqnozlaşdırılır. Ancaq Almaniyada PKK simpatizanları da az deyil. Onlar referendum günü müəyyən pozucu fəaliyyətlər də göstərə bilərlər".

Politoloq hər iki ölkə arasındakı soyuq münasibətlərin hələ bir müddət də davam edəcəyini qeyd etdi: "Almaniya ilə Türkiyə arasında soyuq münasibətlərin qısa müddətdə ortadan qaldırılacağını düşünmürəm. Əlbəttə, referendumdan sonra mitinqlərə qoyulan qadağalar unudulacaq. Ancaq münasibətlərin tam normalaşması üçün Almaniyada PKK və Gülen simpatizanlarının Türkiyə əleyhinə fəaliyyətləri qadağan edilməlidir. Rəsmi Berlin bu addımı atmağa hazır deyil. Bu baş verməyincə isə iki ölkə arasında buzların əriyəcəyini gözləmək əbəsdir. Almaniyanın yürütdüyü ikili standartlar bu ölkədə

kitabı nəşr olundu. Bundan sonra isə həmin almaniyalı jurnalist millətçilərdən gizlənmək üçün bir neçə il gizli şəraitdə yaşamaq məcburiyyətində qaldı. Əlbəttə, Almaniyada özünü təsdiq etmiş türklər də az deyil, çalışqanlıqları hesabına müxtəlif sahələrdə uğur qazanıblar".

E.Şahinoğlu Avstriya baş nazirinin dediklərinə də aydınlıq gətirdi: "Kristian Kernin Türkiyə siyasətçilərinin tədbirlərinin Avropa Birliyi miqyasında qadağan etməsi təklifi artıq islamofobiyanı da vurub keçir, bunu artıq Türkiyəfobiya adlandırmaq olar. Bir sıra avropalı siyasətçi Türkiyəyə nifrətlərini gizlətmirlər. Bu gün hakimiyyətdə Erdoğan deyil, Kamal Kılıçdaroğlu olsa belə, Avropanın Türkiyəyə münasibəti dəyişməyəcək. 50 ildir Türkiyə kimi ölkəni Avropa İttifaqının qapısında gözlədirirlər. Türkiyənin üzərindən Avropa İttifaqına onlarla üzv qəbul olundu. Halbuki bütün kriteriyalara görə Türkiyə bütün namizədlərdən üstündür. Bu onu göstərir ki, Türkiyəni Avropada görmək istəməyirlər. Bu cür vəziyyətdən ən çox itirən Avropa olacaq. Çünki Türkiyə alternativ axtarışında Rusiya ilə yaxınlaşır, Şərqi dünyası ilə inteqrasiyanı gücləndirir".

□ Cavansir ABBASLI

“Yeni Müsavat”ın budə-fəki qonağı dünya şöhrətli ifaçı, xalq artisti, professor Xuraman Qasımova oldu. Xalq artisti ilə görüşümüz çalışdığı Bakı Musiqi Akademiyasında baş tutdu. İfaçı müsahibə verməzdən əvvəl qarşımıza belə bir şərt qoydu:

- Vaxt məhdudiyyətindən tez-tez olmasa da, qəzetçilərlə görüşürəm. Məsləhətim, açıq sözümlü deməkdən çəkinmirəm. Bu səbəbdən görüşürüksə, söhbətimiz alınacaq. Yox, əgər siz başqa bir məqsədlə gəlmisinizsə, o zaman söhbətimiz alınmayacaq, baxmayaraq ki, ölkədə söz azadlığı var və sizin qəzetinizlə çox yaxşı münasibətlərimiz var. Biz qalmaqallı, dedi-qodu mövzularından uzaqıq.

- Xeyr, bizi təkcə sizin son illərdəki yaradıcılığınız maraqlandırır və bir neçə sualımıza aydınlıq gətirməyinizi istərdik. Necəsiniz, hazırda nə işlə məşğulsuz, yaradıcılığınızda nə kimi yeniliklər var?

- Şükür ki, hər şey yaxşıdır. Bu il artıq səhnədə olmağımızdan 40 il ötür, uzun bir yaradıcılıq ömrü keçmişik və deməyə sözümlü deyil. Hazırda İtaliyanın Florensiya şəhərinə səfərə hazırlarıq. Biz ora ustad dərslər verməyə dəvət ediblər. Bununla bərabər, eyni zamanda solo konsertim də var. Fortepianoda bizi kafedramızın dosenti Rəna Ağayeva müşayiət edəcək. Bu, Təhsil Nazirliyi və BMA ilə İtaliya dövləti arasında bağlanan layihə çərçivəsində gənclərlə bağlı keçirilən maraqlı bir proyektidir. Bu yaxınlarda isə Fidan xanımın birgə Yaponiyadan qayıtmış. Hələ də həmin ölkənin təəssüratları altındaydıq və çox vacib bir hadisə - mənim başımın tacı olan bacımın, Fidan xanımın iyun ayında yubileyidir. Bu yubileyə də hazırlarıq. Paralel olaraq əsas işimizi də unutmurduq, yeni gənc tələbələrini, səhnəmizin davamçılarını hazırlarıq.

- Hazırda opera sahəsindəki vəziyyət sizi qane edirmi?

- Biz Opera Teatrından çoxdan, 15 ildir ki, ayrılımışıq. Daha doğrusu, məcburi uzaqlaşdırılmışıq və mən bu barədə danışmağı sevmirəm. Lakin opera sənəti, teatr, məni çox maraqlandırır, baxmayaraq ki, uzun illərdir ki, onun yanından belə keçmirik. Amma orada olan yeniliklərdən xəbərdarlıq, çünki səhnədə çalışan ifaçıların əksəriyyəti BMA-nın solo oxuma kafedrasının yetişdirmələridir. Mən isə artıq 25 ildir ki, həmin kafedraya rəhbərlik edirəm və tələbələrimizin hər birini gözəl tanıyıram.

- Bəs gənclərin bu sənətə marağı necədir?

- Marağ, həvəs, istəklər... bunlar gözəl sözlərdir. Lakin biz opera sənətindən danışırıqsa, bu bir mürəkkəb sənətdir və hər kim istəyib həvəs göstərsə, o böyük bacarığı əldə edə bilməz. Bunun üçün bir çox amilə nail olmalısın. Ən birinci şərt isə səndir. Hazırda həvəsli, marağ göstərən, sənəti sevən gənclərimiz az deyil. Lakin əvvəllər daha çox idi. Bakıda axı çox millətlər yaşayırdı: azərbaycanlılar, yəhudilər, ruslar və sairə. Həmin illər konservatoriyasının özündə də çoxmillətli, peşəkar, pedaqoqlar dərslər verirdi. Fidan xanım konservatoriyanın iki fakültəsini bitirib: skripka və vokal. Daha sonra Moskva Konservatoriyasında iki il təhsilini aspiranturada təkmilləşdirib. O, sözün əsl mənasında əsl musiqiçidir. Mən də Üzeyir Hacıbəyli adına Konservatoriyasının solo oxuma bölümünü bitirmişəm. Eyni müəllimin yetirmələridir. Bütün müəllimlərimizə minnətdarıq, bizə gözəl musiqi savadı öyrədiblər. Amma biz də yaxşı tələbə olmuşuq, yorulmadan öz üzərində çalışmışıq.

ilə məsələ həll olunmurdu. Bura-xılış imtahanında hər bir tələbənin imkanları müəyyən edilirdi. Hər bir məzunun səsi opera ifaçılığı üçün yetişməyə, gücü çatmaya bilər, gənclərimiz bunu qəbul etməlidir. Bu təhqir deyil, bu istedadla, səslə bağlıdır. Allah bu səsi sənəyə verib, ya da verməyib.

- Bir az öncə qeyd etdiniz ki, 15 ildir Opera və Balet Teatrının yanından belə keçmişiz. 15 il əvvəl nə baş vermişdi ki?

- Bizim üçün bu artıq keçmişimizin bağlı bir səhifəsidir. Heç istəməzdim bu mövzunu mütəmənən

zırda pedaqoji fəaliyyətimizlə ciddi məşğulduq, BMA-nın professorları, çox şərəfli və məsuliyyətli bir işdir... Teatrın rəhbərliyi fəxrə de-yirdi ki, "heç nədən qorxmuram, mən Müslüm Maqomayevi belə teatrda uzaqlaşdırıram, ona görə ki, teatra gəlmirdi". Bununla fəxr etmək lazım deyildi. Müslüm Maqomayevin adı belə orda qal-saydı və yaxud bir portreti ordan asılısaydı, bununla yalnız qürur duymaq olardı. Sonra isə müdir utanmadan Maqomayevin vida mərasimində gəlmişdi.

- Son vaxtlar Opera və Balet Te-

atrdan belə keçmişiz. 15 il əvvəl nə baş vermişdi ki? - Bizim üçün bu artıq keçmişimizin bağlı bir səhifəsidir. Heç istəməzdim bu mövzunu mütəmənən

"Bu, bizə qarşı qurulmuş xüsusi bir plan idi"

Xalq artisti Xuraman Qasımova:

"Opera Teatrının yanından belə keçmirik"

"Opera sənətçisini toy meydanlarında görəndə əhvalım pozulur"

edək. Lakin opera rəhbərliyi bizə qarşı gözlənilməz bir haqsızlıq etdi və biz bu haqsızlığı qəbul etmədik, teatrdan ayrıldıq. Teatrın rəhbəri açıq-aşkar bildirsə ki, sizinlə çalışmaq istəmir, nə edərsiz? SSRİ və Azərbaycanın xalq artisti Fidan Qasımova və xalq artisti Xuraman Qasımova 2005-ci ildə hələ təqaüd yaşına çatmadan teatrdan kənarlaşdırılırlar... Bunu biz özümüzdə bir təhqir kimi qəbul etdik. Bəllidir ki, bu, bizə qarşı qurulmuş xüsusi bir plan idi. Həmin siyahıda bizdən əlavə digər hörmətli sənətçiləri adı çəkilmişdi, bunlar Arif Ba-

atrında gedən qalmaqallar da onu göstərir ki, bu cür proseslər hələ də davam edir. Sizcə, bunun qarşısını necə almaq olar?

- Bu teatrda bunun qarşısını almaq mümkün deyil. Çünki orda artıq belə bir şərait yaranıb və həttə çox dərinə gedib və bu da məni qətiyyətlə maraqlandırmır. Kimisə sevmirsənsə, evinə dəvət etmə, amma sənətkarın qazandığı uğurlara hörmət et. Sənət adamları çox həssas olurlar.

- Gənc ifaçı Gülşən İbadova ilə bağlı qalmaqal da xeyli müzakirələrə səbəb oldu.

bayev, Zeynəb Xanlarova, Cənəli Əkbərov, Qəndab Quliyeva və biz, baxmayaraq ki, yaşca onlardan qat-qat kiçik idik. Direktor bu hərəkətlərini teatrın müqavilə sistemində keçməsi ilə əsaslandırdı. Amma halbuiki teatr bir neçə il öncə artıq bu sistemlə çalışırdı. Sizin qəzetinizdə bu əhvalat illər öncə çox ətraflı işıqlandırılmışdı. Bəlkə də digər həmkarlarımız teatrdan bu formada ayrılmaqları ilə razılaşdılar, amma biz razılaşmadıq, təhqir, qışqıncılıq əlaməti kimi qəbul etdik və bir daha o teatra girmədik, yanından belə keçmədik. Hazırda isə o teatrda hansı ab-hava var, bunu çox gözəl bilirik. Biz heç nə itirmədik, itirənlər onlar oldu. Ha-

- Rəhbər istəsə sizi başüstə qəbul edərdi, dinlərdi, istəsə teatrdan kənarlaşdırardı. Həttə istəsə bir əmri ilə bütün teatrın işçilərini belə üstü-müzə qaldırardı, məktublara, imzalarla və sairə yollarla. Mən, sadəcə, Gülşənin tələbə dostlarına üzüm tuturam: utanmırsız, özünüzdə ağır günlər yaşamırsınız, nəyə və yaxud kimə güvənirsiniz ki, qızı belə didirsiz? Axı siz tələbə dostları olmusunuz, birgə gülüb, əylənmisiniz. Ayıldır və günahdır... Gülşənlə bağlı olan məsələ qalmaqal deyildi ki, qalmaqal bizimki idi. Gülşən heç o teatrdan işləməyib, amma onun da başqa gənclər kimi orda işləməyə haqqı var. Çünki onun səsi başqalarının səsinə heç də geri qalmır. O da

xəstəlikdən əziyyət çəkən kiçik bacısı var... Onun yerinə olsam, Bakıdan gedib təhsilimi başqa ölkədə yenidən alıb, bitirərdim, sonra işə başlardım.

- Xuraman xanım, düşünürəm ki, söhbətimizin ahəngini bir qədər dəyişib, keçmişə, yeniyetməlik, gənclik illərinə nəzər salağ. Biz Xuraman Qasımovanı həm də filmlərdən də tanıyırdıq. "Həyat bizi smayır", "Mən ki, gözəl deyildim" filmləri bu gün də maraqla izlənilir. Yaşlı nəslin dilindən tez-tez eşidirik ki, o zamanlar çoxları sizi filmdəki kimi "Cüllüt!" deyə çağırırmışlar...

- Bəli, o vaxtlar çox gənc idim, mənə "Cüllüt" ləqəbi vermişdilər (gülümsəyir). Sonra "Cüllüt" bir qədər böyüdü, dedi ki, mənim adım Lalədir... Bu, bir dövr idi. Kino sənəti çox gözəl sənətdir və heylsənlənmirəm ki, filmlərə çəkilmişəm. Çəkildiyim 3 filmə görə həttə diploma da layiq görüldüm. Həttə "Mən ki, gözəl deyildim" filmindəki Səidə obrazına görə Ümumittifaq Film Festivalında ən yaxşı aktrisa kimi birinci dərəcəli mükafata layiq görüldüm. Əgər mən ifaçılıq sənətini seçməseydim, çox böyük güman ki, incəsənətin hansısa sahəsində fəaliyyət göstərəcəkdim.

- Sovet dövrünü yaşamış bir çox insanlara hələ də o ideologiyanın təsirindən ayrılma bilmir, bəzən türk olduğundan sanki utanır, özünü türk hesab etmir, bəzən də həmin ideologiyadan yanından bərpə olunmasını istəyirlər.

- Sözün düzü, bəzən o dövr üçün danırıq. O dövrün də çox gözəl göstəriciləri olub, bu dövrün də. Mədəniyyətimiz çox zəngindir, ona görə onu yetərincə təbliğ etmək lazımdır. Bu dövrü müqayisə etsək, indi müxtəlif ölkələrin nüfuzlu televiziya kanallarını izləyəndə görürük ki, onların musiqiçiləri hər zaman yeni proqramlarla çıxış edirlər. Bizdə isə bu təbliğat işləri hələ ki çox zəif aparılır, hələ yüksək səviyyədə deyil. Ümid edirəm ki, bu da düzələcək... Dünyada əsərləri yüksək səviyyədə təqdim etməyə çalışırlar. Bizim teatrdan isə əsərlərdən bəzən ariyaları belə çıxarırlar. Bəzən eşidirik ki, opera teatrında bir əsər tamaşaya qoyulur, premyerası keçirilir, üç aydan sonra yenə tamaşa təqdim olunur və yenə də premyera sözü yazılır, daha üç aydan sonra eyni proses baş verir. Əgər tamaşada aktyorlar dəyişsə, yazılmalıdır ki, yeni aktyorların ifasında. Eyni tamaşanı hər üç aydan bir premyera kimi təqdim etmək olmaz ki. Niyə bu cür işlədirlər ki? Məgər Pavarottini təqdim edəndə deyirlər ki, xalq artisti Pavarotti? Sadəcə, deyirlər ki, "oxuyur Pavarotti". İndi siz xalq artisti Xuraman xanım deyə müraciət edə bilərsiniz, sadəcə olaraq, Xuraman xanım da. Taniyan onsuz da tanıyır...

□ Xəlida GƏRAY
Fotolar: "Yeni Müsavat"

11 ildir həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun nə zaman azadlığa çıxacağı məsələsi daim müzakirə edilən mövzulardandır. Ötən ilin avqustunda - azadlığa çıxmasına iki ay qalmış barəsində 3 əlavə maddə ilə cinayət işi açılan İnsanovun bu cəzadan nə zaman qurtulacağı maraqlıdır.

Onun ətrafında ən müxtəlif fikirlər dolaşır. Hakimiyyətin sabiq nazirin qarşısında bir sıra şərtlər irəli sürdüyü, bu şərtləri qəbul etməyə qəddər həbsdə qalacağı deyilir. Əsas şərtin isə azadlığa çıxmaqdan sonra ya siyasətə məşğul olmaması, ya da ölkəni tərk etmək olduğu bildirilir. Sabiq dövlət məmurunun isə bu şərtlərin heç birini yaxınına buraxmadığı, möhkəm iradə göstərməklə həbsdə qalmaqda qərarlı olduğu qeyd olunur. Artıq onun barəsindəki həbs-qətimkan qərarının müddəti üçüncü dəfə uzadılıb. Mart əfvinə düşmək şansı olmayan sabiq nazirin barəsindəki həbs-qətimkan tədbirinin müddəti isə gələn ayın 11-də bitir...

Hazırkı situasiyada ona olan münasibətə əsaslanıb demək olar ki, İnsanovun məhkəməsi gələn ay da başlamaya bilər. Çoxları düşünür ki, vaxtilə məhkəmə çıxışlarında əvvəllər təmsil etdiyi hökuməti sərt şəkildə tənqid edən İnsanov bunun "cəzasını" çəkir. Yeni vaxtilə təmsil olduğu komanda onu həbsdə saxlamaq üçün müxtəlif yollardan istifadə edir. Belə fikirlər də var ki,

azadlığa çıxmaq üçün əfv yazmaq kifayət edir, lakin o, inadkarlıq göstərməklə məhbus həyatı yaşamağı daha üstün sayır. Həbsdə olduğu müddətdə ölkə müxalifətinə seçkilərdə dəstək verməsinin iqtidar daxilində ona qarşı ikiqat qıcıq oyatdığı da dolaşan söz-söhbətlər içərisindədir.

Bütün bunlara baxmayaraq, onun azadlığa çıxmaq üçün şanslarının hələ də olduğu deyilir. Məhkəməsinin nə zaman başlayacağı məlum olmasa da, başlayacağı zaman sabiq nazirin məhkəmə zalından ya "ev dustaqlığı"na buraxılacağı, ya da cəzasının şərti cəza ilə əvəzlənəcəyi bildirilir. Sadəcə, hökumətin həbs müddətini uzatma yolu ilə onu həbsdə saxlamaq üçün şanslarından sona qədər istifadə etməkdə qərarlı olduğu görünür. İstənilən halda hakimiyyətin də müstəqillik illəri ərzində dünyada və ölkədə daxilində kifayət qədər tanınan bir sabiq naziri həbsdən buraxmadan ikinci dəfə ağır cəzaya məhkum etmək planının olmadığı vurğulanır.

Vəkil Əsəbəli Mustafayev indiki situasiyada İnsanovun azadlığa çıxma imkanlarının

Əli İnsanovun qurtuluş yolları - sabiq nazirin əlində qalan şansları

Əsəbəli Mustafayev: "İnsanov o halda azadlığa çıxma bilər ki..."

Əli İnsanov

olub-olmaması barədə "Yeni Müsavat" a bunları dedi: "Həbs-qətimkan tədbiri ləğv olunsaydı, digər qətimkan tədbiri tətbiq ediləydi, yaxud da cinayət işinə xitam verilsə, Əli İnsanov azadlığa çıxma bilər. Digər prosedurlar yoxdur. Əgər cinayət işi, həbs-qətimkan tədbiri qüvvədədirsə, demək, o hələ

həbsdə saxlanılacaq. Burada söhbət məsələnin ədalətli olub-olmamasından yox, yalnız prosedur qaydalarından söhbət gedir. Cinayət işi, bununla bağlı məhkəmə qərarı var ki, o da dəyişdirilməyib. İnsanov əfvə düşə bilmir, çünki məhkəmə qərarı çıxarılmayıb. Əgər xəstəliyi varsa, bu, təsdiq olunubsa, istintaq da buna razıdır, o zaman həbs-qətimkan tədbiri digəri ilə əvəz oluna bilər və o, ev dustaqlığına buraxılır. Bunlar yalnız istintaq tərəfindən həll olunması məsələləridir. Onun ittiham olunduğu əməl əsə ağır cinayət kateqoriyasına aid cinayətlərdir. Bu baxımdan, o, 10 aya qədər həbs-qətimkan tədbiri qərarı ilə təcridxanada saxlanıla bilər. Xüsusilə ağır cinayətlər olduqda hətta 18 aya qədər də həbsdə saxlanıla bilər, yə-

ni məhkəmə hökmünə qədər. Qanunda bunlar əks olunub".

Xatırladaq ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs edilib. O, dövlət vəsaitlərinin mənimsənilməsinə və dövlət aktivlərinin qanunsuz özəlləşdirilməsinin təşkilində ittiham olunub. 2007-ci ilin aprel ayında Ə.İnsanov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə əmlakı müsadirə olunmaqla və 3 il ərzində dövlət vəzifəsi tutması qadağan edilməklə, 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Ötən ilin avqustunda azad olunmasına iki ay qalmış İnsanov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 234.1 (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya

saxlama), 315.2 (hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə, bu maddədə göstərilən şəxslərə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) və 317-2.1-ci (cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi, eyni əməllər təkrar törədildikdə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. 11 illik əsas cəzasının başa çatdığı ötən ilin oktyabrında barəsində həbs-qətimkan qərarı seçilib. Bu maddələr üzrə onu 10 il 6 ay həbs cəzası gözləyir.

□ Cavanshir ABBASLI

21 il həbsdə olan üç ömürlük məhbusun əfvi gündəmə gəldi

Elçin Əmiraslanov, Səfa Poladov və Arif Kazimov əfv üçün prezident İlham Əliyevə müraciət ediblər

3 ömürlük məhbus - 21 ildir cəza çəkən keçmiş OMON-çular Elçin Əmiraslanov, Səfa Poladov və Arif Kazimov əfv edilmək üçün prezident İlham Əliyevə müraciət ediblər. Ötən il olduğu kimi, bu il də prezident İlham Əliyevin Novruz bayramı ərəfəsində əfv sərəncamı imzalayacağı gözlənilir.

OMON-çuların yaxınları da ümid edirlər ki, imzalanacaq əfv sərəncamında onları da adları olacaq. Eyni zamanda son günlər Əfv Komissiyasının ard-arda iclaslarının keçirilməsi ilə bağlı da məlumatlar var. İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupu Əfv Komissiyasına 27 nəfərlik siyahı təqdim edib ki, əfv sərəncamı imzalansaydı, həmin şəxslərin azadlığa çıxacağına ümidlər böyükdür.

Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyev "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, Əfv Komissiyasının əsasnaməsinə görə, ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş şəxslər əfv olunmaları üçün prezidentə müraciət edə bilərlər: "Ancaq ömürlük həbsə məhkum olunmuş belə müraciəti cəzasının 10 ilindən artıqını çəkdikdən sonra edə bilər. Belə şəxslər əfv edilən zaman onların cəzası 25 ildən az olmayan cəza ilə əvəzlənə bilər. Qanunverici ömürlük məhkumların əfv üçün müraciət etmək hüququnu tanıyır. Amma əfv fərdi akt olduğundan, eyni zamanda ölkə prezidentinin iradəsindən asılı olduğundan həmin şəxslərin əfv edilib-edilməməsi, cəzalarının müddətli cəza ilə əvəzlənməsi və ya əvəzlənməməsi haqda qərar qəbul oluna bilər".

Əliməmməd Nuriyev deyir ki, Azərbaycanda ömürlük həbsdə olan şəxslərin əfv olunması praktikası var: "Bu praktika illərdir ki, mövcuddur. Ömürlük həbsdə olaraq əfv üçün müraciət edənlər sırasından əfv edilənlər olub. Belə müraciətlərə baxılarkən ömürlük azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərin törətdiyi cinayət əməli öyrənilir, cinayətin hansı şəraitdə törədilməsi, kime qarşı törədilməsi və bir çox amillər diqqətlə nəzərdən keçirilir. Hər bir halda müraciət müəlliflərinin işləri çox ciddi şəkildə yoxlanılır, islah olunub-olunmaması ilə bağlı rəy-

lər nəzərdən keçirilir, eyni zamanda ailə vəziyyəti, xüsusilə zərərçəkənin məsələyə münasibəti öyrənilir".

Ə.Nuriyev bildirib ki, bu il müraciət edənlərin sayı ötən ildə müraciət edənlərin sayından artıqdır: "2016-cı ildə 600-ə yaxın məhkum müraciət etmişdi. Bu il isə 800 nəfər məhkum əfv edilmələri üçün cənab prezidentə müraciət ünvanlayıblar. Digər tərəfdən, əfv üçün müraciət edənlərin sayında artımın olması ötən il 1 dəfə əfv sərəncamının verilməsi ilə əlaqədar ola bilər. Elə il olur ki, 2, hətta 3 dəfə əfv sərəncamı verilir. Ötən il isə 1 dəfə belə sərəncam verilib. Hər il olduğu kimi, bu il də müraciətlər Əfv Komissiyasında öyrənilir, müvafiq rəylər verilir. Müraciətlərin çoxluğu məhkumların azadlığa çıxmaq istəyi ilə bağlıdır. Hər bir məhkum azadlığa çıxmağın yollarını arayıb. Buna görə də əfv üçün müraciətlər artmaqdadır. Əfvə azadlığa çıxanların əlavə məhkəmə araşdırmasına ehtiyac yoxdur, bu, azad edilmək üçün ən asan yoldur".

Xatırladaq ki, 2016-cı ildə prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamla 148 nəfər əfv olunub. Vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə 28 May Respublika gününə münasibətilə qəbul olunmuş amnistiya aktının icrası nəticəsində 11 minə yaxın şəxs müxtəlif, o cümlədən azadlıqdan məhrum etmə cəzasından azad edilib.

□ EİSƏN MƏMMƏDƏLİYEV

"Qardaşımın müalicəyə ehtiyacı var..."

ABŞ-dan əlil-məhkumun əfvi üçün prezidentə müraciət olundu

Əlil-arestant Rauf Sultanovun ABŞ-da yaşayan yaxınları onun əfv olunması üçün ölkə rəhbərliyinə məktub yazıblar. R.Sultanovun bacısı Aynur Sultan Güllüqk tərəfindən imzalanan məktubda əlil-arestantın əfv ediləcəyinə ümid ifadə olunur: "Hörmətli prezident! Möhtərəm 1-ci vitse-prezident! Qardaşım Rauf Sultanov cəzasının qanunla müəyyən edilmiş üçdə bir hissəsindən çoxunu çəkib, ona qarşı şikayət və tələb yoxdur, 1-ci qrup əlidir. Ailəmizdə daha 3 əlil var. Gözlənilən əfv sərəncamının verilməsinə sayılı günlər qalıb. Sizdən humanizm prinsiplərini əsas götürərək qardaşımın əfv edilməsini xahiş edirik.

Qardaşımın hazırda müalicəyə ehtiyacı var, 1 ildən çoxdur ki, Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsində həkim nəzarətində saxlanılır. Müalicə müəssisəsinin rəhbərliyi tərəfindən Əfv Komissiyasına təqdim olunan xasiyyətnamədə qardaşım müsbət xarakterizə olunur. Əfv Komissiyasına təqdim edilmiş sənədlərdən görünür ki, qardaşım və hər iki valideynimiz əlildirlər. Rauf Sultanov sağalmaz xəstəlikdən əziyyət çəkir. Bu gün də həbsdə iken həkim nəzarətindədir. Qardaşımın həbsdən azad olunması yalnız sizin əfv sərəncamınız vasitəsilə mümkün ola bilər. Ailəmiz ümid edir ki, humanizm prinsipləri əsas götürülərək Rauf Sultanov əfv olunaraq azad ediləcək".

Qeyd edək ki, anadangəlmə epilepsiya xəstəsi olan 1-ci qrup əlil Rauf Sultanov 3 il 2 ay müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. Hazırda Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsində saxlanılır.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Masonların həm faydalı, həm zərərli icadı

Samir SARI

Dünən facebook sosial şəbəkəsinin faydaları və zərərləri barədə düşünürkən (səbəbləri vardı), birdən elə həmin şəbəkədə belə bir status gördüm:

"Sizcə, Marka (feysbuku yaratdığına görə) təşəkkür düşür? Əsaslandırırsanız, minnətdar olarıq".

Statusun müəllifi İlqar Kamil idi.

Bir neçə nəfər də statusa şərh yazmışdı və biri qeyd edirdi ki, bu şəbəkə masonlar tərəfindən yaradılıbsa, ona niyə təşəkkür düşməlidir.

Şərh sahibi davam edərək yazırdı ki, onların fikri insanları Allah yolundan yayındırmaqdır və buna nail olurlar.

Qeyd edim ki, bu fikir çoxdan var və müxtəlif ölkələrdən olan müsəlmanlar elə hey deyirlər ki, facebook müsəlmanları din yolundan sapdırmaq üçün icad edilib. İntəhası, bu şəbəkənin üzvü olan müsəlmanlar hər halda xristianlardan çoxmuş kimi görünür. Özləri də, maşallah, çox fəaldirlər, hətta bu şəbəkədən istifadə edərək, din-məzhəb təbliğatı aparırlar. İnşallah, axır yaxşı olar.

Sözündən statusa şərh yazan daha bir nəfər isə problemə pozitiv prizmadan yanaşmışdı: "Məncə, yalnız təşəkkür düşür. Çünki Mark bu sosial şəbəkəni insanların bir-biri ilə əlaqə saxlaması, yeni dostluqlar edinməsi (belə yazıb), hər gün yeni məlumatlar öyrənməsi, boş vaxtlarını səmərəli keçirməsi üçün yaradıb".

Bu qardaş da düz deyir. Sadəcə, keşke masonlar biz müsəlmanları din yolundan sapdırmaq məqsədi güdməyədilər. Bununla belə, proses göstərir ki, biz də masonları öz silahları ilə vurmağa başlamışıq - şəbəkəni fəth etmişik.

Səmimiyyəti deyim ki, mən bu sosial şəbəkəni yeni əsrin möcüzəsi sayıram. Oturuşu, tutaq ki, Sulutəpədə, Çıkaqodakı dostumuzla görüntülü danışır, müzakirə aparırıq, bir-birimizə bağlantılar göndəririk, qruplar düzəldirik, informasiyalar bölüşürük, sözün məcazi və əsl mənasında əlçatmaz olan insanlarla ünsiyyət yaradırıq və sair və ilaxır.

Əlbəttə, bütün bunları edərkən masonları, eləcə də hər birimizin profillərini izləyən, bərimizdə kəşfiyyat məlumatları toplayan (artıq nəyə lazımdırsa) SIA-nı (MKI) da unutmaq olmaz. Çalışmalıyıq ki, onların bizi idarə etməsinə, özümüz və xalqımız barəsində informasiya toplamasına şərait yaratmayaq. Yaramazlar hər şeyi bacarırlar.

Sadəcə, bir çox soydaşlarımızın facebookdan istifadə üsulları xoşuma gəlmir. Hiss olunur ki, adamlar bura başqa məqsədlə girirlər. Bir çox məkrli insanlara baxanda, sosial şəbəkəyə, qarşılıqlı əlaqə ilə desək, "qız tutmağa" giren cavan uşaqların məqsədi daha ülvüdür. Bəziləri isə burada yalnız kimisə qaralamağa, ifşa etməyə, pisikdirməyə, qisas almağa, öz başıxarablığını dünyaya göstərməyə girirlər.

O üzdən bizim ölkədə facebook iti bıçağa oxşayır - bəziləri ondan çörək doğramaq üçün yararlanırlar, bəziləri - adam vurmaq üçün.

Əslində facebooku baltaya da bənzətmək olar. Bəziləri bu "balta"dan odun yarmaq, xarətlilik etmək üçün istifadə edir, bəziləri də - yığılanı baltalamaq üçün.

Burada hər şeyə dözmək olur - gündə yeddi şəklini qoyan özünübəyənmişlərə də, şeirli-bayatlı romantik statuslar yazan ağsaqqallara da (az-az aralarında ağbirçəklər də olur), özünü status yazandan sonra intihar edəcəkmiş kimi apararlara da, adamı qruplara əlavə edən, tez-tez "səhifəmi bəyənən də" deyərək xahiş-tələb göndərənlərə də və s. Amma hər söhbətə, türkən sözü, maydanoz olanlara, ən ciddi məsələlərə dair müzakirələrdə Cem Yılmazlıq edənələrə, özünü eyzən "haqq-ədalət keşikçisi və çarçısı" kimi apararlara, bir adamın sözündən, yazısından yapışb, onu hədəfə çıxaran və söydürənlərə, başqa dövlətlərin rəhbərlərinin təəssübünü çəkənlərə dözmək olmur.

Dözülməsi mümkün olmayan başqaları da var, amma onların haqqında nəse yazsam, özlərini tanıyacaq və mənədən inciyəcəklər.

Hər halda, düşünürəm ki, masonların bu möhtəşəm icadının faydalı tərəfləri zərərli şeylərdən daha çoxdur.

P.S. Görəsən, bir neçə milyardlıq buddistlər ordusu da narahatdır ki, facebook onları Buddanın yolundan sapdırmaq üçün icad olunub.

Novruz bayramı yaxınlaşdıqca bazar və mağazalarda ət və ət məhsullarının qiymətində bahalaşma müşahidə edilir. Son günlər mal əti ilə yanaşı toyuq əti və yumurtanın da qiyməti qalxıb. Bahalaşma yerindən asılı olaraq, 20 qəpik ilə 1 manat 50 qəpik arasındadır.

Toyuq ətinin bahalaşması mağazalarda bazarlarda fərqlidir. Mağazalarda bahalaşma 20-50 qəpik arasında dəyişirsə, bazarlarda artım 1 manatdan yuxarıdır.

Bəs bahalaşmanın səbəbi nədir? Bu artım nə vaxtadək və hansı həddə kimi davam edəcək?

"Yeni Müsavat"ın müxbiri qiymətlərlə bağlı son durumu öyrənmək üçün bazar və marketlərə baş çəkib.

Qeyd edək ki, marketlərdə mal ətinin qiyməti 11.50-12.50 manat arasında dəyişir. Sümüksüz ətin kiloqramı isə 13 manatdır. Qoyun ətinin kiloqramı 11-12 manatdan təklif olunur. Qəssablarda isə mal əti 10.50-11 manata təklif olunur. Sümüksüz ətin kiloqramının qiyməti 12 manatın üzərindədir.

Diqqətçəkən məqamlardan biri də odur ki, mərkəzdən uzaqlaşdıqca ətin qiyməti də ucuzlaşır. Məsələn, Bakının mərkəzində kiloqramı 11.50 manata satılan ət ətraf rayonlarda, 10.50-11 manata, Bakı kəndlərində - Maşağada 10.50, Balaxanıda isə 10 manata satılır.

Quş ətinin qiymətinə gəlincə, marketlərdə müxtəlif şirkətlərə məxsus yerli dondurulmuş toyuq ətlərinin kiloqramı 4.50-5 manat arasında dəyişir.

Bazarda isə diri şəkildə toyuqlar 6-7 manata satılır. Bu qiymətə 1 manat da əlavə etsəniz, toyuğu gözünüzün önündə kəsib təmizləyirlər.

Yumurtanın qiymətinə gəlincə, qısa bir müddət ərzində qiymətlər 12 qəpiyə kimi düşsə də, hazırda yenidən 15-17 qəpik arasında dəyişir. Təbii ki, söhbət fabrik yumurtasından gedir. Çünki kənd yumurtasının bir ədədi 25-30 qəpiyə təklif olunur.

Qiyəti kim qaldırıb?

Toyuq ətinin və yumurtanın bahalaşma səbəblərinə gəlincə, satıcılar qiymətlərin quş əti istehsalçıları tərəfindən qaldırıldığını iddia edirlər. Onların fikrincə, bayramla əlaqədar bahalaşma davam edəcək. Çünki tələbat artır.

Broylar firmalarını birləşdirən Respublika Quşçular Cəmiyyətinin sədri Aydın Vəliyev isə qiymətlərin qalxmasına görə satış mərkəzlərini ittiham edir. Onun sözlərinə görə, toyuq ətinin qiyməti mağaza rəhbərləri tərəfindən süni yolla artırılıb.

Məhsulun arxasındakı məlumat kağızı mağazada vurulduğundan qiyməti də onlar təyin edirlər. Toyuq məhsulunun topdansa satış qiymətində heç bir qiymət artımından söhbət gedə bilməz.

Aydın Vəliyevin sözlərinə görə, yerli istehsalın maya dəyəri xaricdən idxal edilən məhsullardan daha baha başa gəlir: "Bu gün bizdə yem xaricdən alındığı üçün yumurtanın bir ədədinin qiyməti

Ölkədə ətin qiymətini kim və niyə qaldırır..

Mal ətinin kilosu 13 manata çatıb; toyuq əti və yumurta da bahalaşır

dan, Dağıstandan gəlirdi, indi idxal da azalıb. Əldə olan heyvanları da daha çox restoranlar alır və qitliq yarıdır. İkinci səbəb odur ki, yem bahadır. Ot presinin qiyməti 4 manatdır. Görün bir heyvanı saxlamağın xərci nə qədər çıxır".

Başqa bir qəssab isə deyir ki, 6 ay öncə ətin kiloqramı 8 manat idi, indi isə 11 manatdır: "Bahalaşmanın əsas səbəbi yemin, yoncanın, arpanın, otun baha olmasıdır. Əgər 4 ay öncə 1000 manata 140 kiloqramlıq bir dana ala bildikdə, indi həmin pula heç 100 kiloqramlıq dana almaq mümkün deyil".

İqtisadçı ekspert: "Yerli istehsal tələbatı ödəmir"

Bazarda yaşanan bu durumu dəyərləndirən iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, həm quş ətinin və yumurtanın, həm də mal və qoyun ətinin bahalaşmasının bir neçə səbəbi var: "Bu, həm də hökumətin atdığı səhv addımların nəticəsidir. Biz bu barədə öncədən xəbərdarlıq etmişdik ki, xaricdən gələn quş ətinin rüsumları qaldırılarkən, yerli istehsal artmayıb, tələbatı ödəmək qabiliyyətində deyilsə, bu, sadəcə, yerli istehsalçılara bir imkan yaradacaq ki, heç nə etmədən, sadəcə, xaricdən gətirilən quş ətinin bahalaşmasından istifadə edərək öz məhsullarını bahalaşdırırlar. Qiymət artımının səbəblərindən biri budur. İkincisi təbii ki, bayramlarla əlaqədardır. Bayram öncəsi ət məhsullarına tələbat artır, yerli istehsalın da yetərincə zəif olması səbəbindən tələbat tam ödənilir. Bu da qiymət artımına səbəb olur. Bayram öncəsi qiymətlərin qalxması Azərbaycanda çox pis bir ənənədir. Xaricdə isə bunun tam əksidir, bayramda qiymət endirilməli olur".

İqtisadçının sözlərinə görə, mal və qoyun ətinin bahalaşmasının səbəblərindən biri də Azərbaycan hökumətinin öten il pambıq sevəsinə düşməsi oldu: "Pambıq əkinləri əsasən heyvan yemi üçün nəzərdə tutulan örüş sahələrində pambıq ekilməsi yemin qiymətini bahalaşdırdı. Yemin qiymətinin qalxması isə mal və qoyun ətinin qiymətini də artırdı.

Digər səbəb isə ölkədə ümumi inflyasiyanın artması və qiymət artımıdır. Bu, istehsalçıları məcbur edir ki, öz gəlirlərinin artması üçün qiyməti qaldırırlar. Bir neçə bir-biri ilə bağlı olan səbəblər var ki, bu seqmentdə qiymət artımına təkan verdi. Yaxın gələcəkdə bu prosesin sürətlənməsi ehtimalı da var. Bu, həm manatla bağlı gözlənilən məzənnə itkisi, eləcə də mövsümi amillərlə bağlı ola bilər".

□ Nərgiz LİFTİYEV
Fotolar müəllifindir

14-15 qəpiyə başa gəlir. Yumurtada 11 qəpiyə satılanda istehsal həddən artıq çox, tələbat isə az idi. Məcburən qiymətləri endirdik. İri təsərrüfatlar yemi xaricdən birbaşa özləri alırlar. Onlar üçün yumurtanın maya dəyəri nisbətən ucuz olur, xırda təsərrüfatlar isə yemi 2 və 3-cü əldən aldıkları üçün nisbətən yumurtanın maya dəyəri baha başa gəlir. Bizdə isə yumurta maya dəyərinə, hətta ondan aşağı satılır".

A.Vəliyevin bildirdiyinə görə, topuq ətinin maya dəyəri 3.80, 3.90 manatdır: "Lakin bazarlarda 4.20 manata, 4.50 manata da toyuq əti satılır. Ümumiyyətlə, bizdə quş əti maya dəyərindən yuxarı satılmır. Mağaza qiymətləri ilə bi-

zim satdığımız mallar arasında 30-40 faiz fərq var. Başqa müsəlman ölkələrində bayramqabağı hər şeyin qiyməti enir, amma bizdə qaldırırlar. Bu, bizim milli mentalitetimizdir".

Mal ətinin bahalaşma səbəbini öyrənmək üçün Bakının Nizami rayonunda satış həyata keçirən qəssablar arasında sorğu keçirdik.

Elxan adlı qəssabın sözlərinə görə, qiymətlərin artması alıcılığı kəskin azaldı: "Qiymətlər artandan sonra alıcılıq azalıb, insanlar daha qənaətlə ət alırlar. 3 kiloqram ət alan indi bir kiloqram alır, bir kiloqram alanlar isə heç almır. Bahalaşmanın səbəbi odur ki, ölkədə heyvan azdır, tələbat isə çox. Əvvəllər heyvanlar Gürcüstan-

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədya-
rov martın 6-da Moskvaya iki günlük səfər edib. Bu
barədə yayılan məlumatda deyilir ki, onun Rusiya
XİN rəhbəri Sergey Lavrovla Dağlıq Qarabağ mü-
naqişəsini müzakirə etməsi nəzərdə tutulur.

Görüşün təşəbbüskannın hansı tərəf olduğu açıqlanmasa da, ümumi mənzərə təklifin Moskvadan gəldiyini deməyə imkan yaradır. Çünki Məmmədya-rov son açıqlamalarında danışıqların indiki mərhələsi haqqında çox pessimist danışib və nəticə gözləmədiyini deyib. Azərbaycan XİN başçısı danışıqlarda tərəf kimi iştirak edən erməni həmkarı Edvard Nalbəndyanın Qarabağa son səfərini nəzərə almayıb bilməz. Separatçılarla bir araya gələn, ilin sonuna kimi bir ölkənin Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyini" tanıyacağı barədə onlara vəd verən Nalbəndyanın bundan sonra E.Məmmədya-rovla üz-üzə oturub Qarabağ tənzimləməsi barədə danışıması, sadəcə, absurd görünür.

Belə olan vəziyyətdə Azərbaycan və Rusiya XİN başçıları arasında bölgədə sülhü təmin etməkdən ötrü hansısa anlaşma əldə edəcəkləri də az ehtimal olunur. Düzdür, Ermənistan, sadəcə, forpost funksiyasını yerinə yetirir və Moskvanın əmrinə tabedir. Bu mənada şimal qonşumuz işğala son qoymağı tələb etsə, nəinki Qarabağdakı quldurların, İrəvan hakimiyyətinin də "kürkünü birə düşəcək".

Ancaq Moskvadan bu yanaşmanı gözləmək real deyil. E.Məmmədya-rovla görüşən S.Lavrovun yanvar ayında səsləndirdiyi "Dağlıq Qarabağ məsələsi Azərbaycanın daxili işi deyil" açıqlaması mənzərəni təhlil etmək üçün kifayət edir. Elə Lavrovun bu açıqlamasından sonra Qarabağ separatçıları "referendum" keçirib qondarma qurumun "konstitusiyası"nı dəyişdilər. Hər halda, rəsmi Bakının mövqeyinin prinsipliliyini Moskvada da nəzərə alırlar. Azərbaycanın dövlət başçısı Qarabağ məsələsinin Azərbaycanın daxili işi olduğunu deməklə həm də Moskvaya mesaj vermiş oldu. Üstəlik, son zamanlar cəbhədə baş verənlərin fonunda Rusiyanın prosesə yeni yanaşması mümkün görünə bilər.

Yayılan məlumata görə, Moskvada səfərdə olan Elmar Məmmədya-rovla Rusiya xarici işlər naziri arasında danışıqlardan sonra nazirlər birgə mətbuat konfransı keçiriblər (TASS). Mətbuat konfransında nazirlər Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair danışıqlar predmeti olan sənəd barədə sual verilib. Bu suala birinci cavab verən Sergey Lavrov deyib ki, əvvəla o, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlana bilən münaqişə olduğuna inanır. Rusiya xarici işlər nazirinin sözlərinə görə, çoxillik təmaslar, danışıqlar nəticəsində işlənilmiş hazırlanmış nizamlaşma modeli bunu deməyə əsas verir: "İndi isə bu nizamlaşma modelinin əsas məqamları barədə. Bura ilk növbədə təhlükəsizliyin təmin olunması, humanitar məsələlər, Dağlıq Qarabağ ətrafında yerləşən rayonların qaytarılması, Dağlıq Qarabağın yekun statusu kimi məsələlər daxildir - əlbəttə, Dağlıq Qarabağda yaşayan əhəlinin mövqeyi nəzərə alınmaqla. Habelə beynəlxalq sülhməramlı əməliyyatların aparılması nizamlaşma modelinin məqamlarından biridir. Lakin iki-üç prinsiplə məsələ var ki, biz hələ bunlarla bağlı ümumi mövqeyə gəlməkdən uzağıq. Onlar hələ müzakirə olunur, hansı ki, bugünkü (dünənki-red.) görüşümüzə də biz bu məsələlər barədə detallı şəkildə danışdıq. Mən qeyri-səmimi görünmək istəmirəm, ona görə də açıq deməliyəm ki, həmin prinsiplə məsələlər barədə təriflər orta mövqeyə gəlməkdən uzaqdır. Bunlar əlavə danışıqlar, əlavə sözlər tələb edir". (mia)

Rusiya xarici işlər naziri əlavə edib ki, indiki situasiyada onlar münaqişəyə dair məzmunlu danışıqların aparılmasının vacibliyini nəzərə alır: "Xüsusən də bu danışıqlar təmas xəttində de-eskalasiya üçün vacibdir". Lavrov tərəflər arasında qarşılıqlı etimad mühitinin olmaması haqda da danışdı, ötən il prezidentlər arasında Vyanada və Sankt-Peterburqda əldə olunmuş anlaşmalar əsasında qarşılıqlı etimad mühitinin formalaşdırılmasına çağırıb.

Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədya-rov isə deyib ki, Bakı münaqişəyə dair substansiv, yəni konkret məqamlar üzrə konkret məsələlərin müzakirə olunduğu danışıqlara tərəfdardır. Məmmədya-rovun sözlərinə görə, danışıqlar dayananda toplar işə düşür, ona görə də danışıqların bərpası heç olmasa təmas xəttində hərbcilərin həlak olmasının qarşısını ala bilmək üçün lazımdır. Məmmədya-rovun sözlərinə görə, Rusiya Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üçün çox ciddi sözlər göstərir: "Və biz bu gün bunu detallı şəkildə müzakirə etdik. Rusiyanın sözlərini Ermənistanda da eşidirlər, Azərbaycanda da, hansısa perspektivlər var".

E. Məmmədya-rov İrəvanın münaqişənin həlli üçün siyasi iradəsinin olmadığını vurğulayıb. O qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prosesində başlıca şərt işğal altındakı Azərbaycan ərazilərinin geri qaytarılması və qoşunların çıxarılmasıdır.

Moskvada Qarabağ müzakirəsi -

Lavrov Məmmədya-rovla nə dedi?

Rusiya XİN başçısı ümitsiz danışdı: "İki-üç prinsiplə məsələ var ki, biz hələ bunlarla bağlı ümumi mövqeyə gəlməkdən uzağıq"; **politoloq: "Kreml Məmmədya-rov vasitəsilə rəsmi Bakıya xəbərdar etmək istəyir ki..."**

Lavrov həmkarının deyib ki, "Azərbaycan Rusiya üçün mühüm strateji tərəfdaşdır". Rusiya XİN başçısı bildirdi ki, iki ölkə arasında münasibətlər dostluq və qarşılıqlı hörmət əsasında dayanmalıdır.

"XİN rəhbərləri ikitərəfli əməkdaşlığın vəziyyətini və perspektivlərini, regional və beynəlxalq gündəmin əsas aspektlərini, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasını müzakirə ediblər. Rusiya ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr qismində 20 ildən artıqdır ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasında fəal rol oynayır. Coğrafi yaxınlıq, xalqlarımızın ümumi tarixi nəzərə alınmaqla bizim üçün münaqişənin həlli böyük önəmə malikdir və ölkənin xarici siyasətinin prioritetlərinə daxildir". Bu fikirlər isə Rusiya XİN-in yaydığı açıqlamada əksini tapıb.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədya-rovun Moskvada rusiyalı həmkarı Sergey Lavrovla məhsuldar görüş keçirəcəyini zənn etmir: "Çünki Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllindəki mövqeyi Azərbaycanın lehinə dəyişməyib. Bunun əlaməti yoxdur, tam əks proses gedir. Ortada konkret açıqlamalar var. Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov hələ bir ay əvvəl demişdi ki, "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil". Onun "rayonların boşaldılması bölgənin status müzakirələri ilə paralel getməlidir" fikri də rəsmi İrəvanın mövqeyi ilə üst-üstə düşür. Bu açıqlamalar varkən, Lavrovun qəfil münaqişənin "mərhələli həll"inə üstünlük verəcəyi az ehtimal olunur". Ekspert xatırladı ki, Elmar Məmmədya-rovun özü də bu yaxınlarda Lavrovla görüşmüşdü və "bu görüşdən optimist ayrılmadım" açıqlamasını səsləndirmişdi: "Belədirsə, iki sual önəmlidir. birinci sual budur ki, Məmmədya-rov

Lavrovla son görüşdən optimist ayrılmayıbsa, nədə yenidən onun hüzuruna gedib? Görünür, rəsmi Bakı Moskvanın "təşəbbüslərini" qəbul etməsə də, ən azı onları dinləmək məcburiyyətindədir. Birincisi, Lavrov erməni həmkarı ilə də tez-tez Moskvada görüşür. Məmmədya-rov Lavrovla görüşdən imtina etsə, bu, Bakının Moskvaya meydan sulaşması kimi qiymətləndirilir. Bakı isə Moskvaya ilə münasibətləri korlamaq istəmir. İkincisi, Minsk Qrupunun 3 həmsədrindən ancaq Rusiya fəaldır, o biriləri münaqişənin hazırkı vəziyyəti maraqlandırmır, Paris və Vaşinqton növbəti açıqlamalarla kifayətlənirlər. Ona görə də Bakı Moskvaya ilə məsələləri müzakirə etmək məcburiyyətində qalıb. İkinci sual budur ki, Lavrovun erməni və azərbaycanlı həmkarlarıyla tez-tez görüşməkdə məqsədi nədir? Məncə, bu heç də münaqişənin qısa müddətdə həlli ilə bağlı deyil".

E.Şahinoğlunun qənaətinə, Kreml, sadəcə, İrəvan kimi aprel ayından qorxur: "İrəvan kimi Moskvaya da düşünür ki, Azərbaycan ordusu aprel ayında irimiqyaslı hücumla keçiriləcək. Apreldə savaş olarsa, bu, Ermənistandakı seçkini də qarşıdıracaq. Moskvaya isə bunu istəmir. Ona görə də Kreml Məmmədya-rov vasitəsilə rəsmi Bakıya xəbərdar etmək istəyir ki, aprel də daxil olmaqla, Azərbaycan ordusu atəşkəsə riayət etsin. Moskvanın bu istəyi bizim üçün tələdir. Moskvaya İrəvan kimi status-kvonu qorumağa çalışır. Bu isə bizim maraqlara ziddir. Bizim məqsədimiz nə yolla olursa-olsun status-kvonu dəyişməkdir. Əgər Moskvanın dediklərini icra etsək, onda gərək bundan sonra da uzun müddət Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların işğalı ilə barışaq".

Bu arada ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri həftə ərzində Azərbaycana səfər edəcəklərini bəyan ediblər. APA-nın Moskva müxbirine Minsk Qrupunun Rusiyadan olan həmsədri İqor Popov bu

Məcburi köçkün yataqxanasında qətl

Cəbrayıl sakini ona ağır söyüş söyən ağdamlı qonşusunu şişlə öldürdü

Fevralın 6-da gecə saatlarında Xətai rayonu Neapol küçəsi 24 ünvanında yerləşən məcburi köçkünlərin məskunlaşdığı yataqxanada qətl hadisəsi baş verib.

Belə ki, Cəbrayıl rayonundan olan məcburi köçkün, 1960-cı il təvəllüdü Səxavət Mehdiyev qonşusu, Ağdam rayonundan olan məcburi köçkün, 1971-ci il təvəllüdü Müşfiq Şükürovu şişlə öldürüb.

Hadisə ilə bağlı daha detallı məlumat əldə etmək üçün yuxarıda qeyd olunan ünvanı yolladıq.

Öncə qeyd edək ki, qətl hadisəsinin baş verdiyi yataqxana sovet dövründən qalma yarımçıq tikilidir. Burada məskunlaşan məcburi köçkünlər bu yarımçıq tikilini müəyyən qədər bərpa edib, yaşamaq üçün qismən yararlı vəziyyətə salıblar.

Müşahidə etdik ki, qətlin baş verdiyi ərazidə heç bir yas çadırı qurulmayıb. Heç qonşular da gözə dəymirdilər. Yaxınlaşdıqda, qətlə yetirilən Müşfiq Şükürovun mənzilindən bir qədər kənardakı torpaq üzərində qan izlərini gördük. Müşfiq Şükürovun mənzilinin isə qapısı bağlı idi...

Qonşu binanın sakinləri musavat.com-a bildirdilər ki, qətlə yetirilən Müşfiq Şükürov psixi baxımdan bir qədər problemlı insan olub. Eyni zamanda onun içkiyə meyli olduğunu da dedilər.

Qonşuların sözlərinə görə, Müşfiq Şükürov tez-tez müxtəlif şəxslərlə dava edirmiş. Buna görə də demək olar ki, hər ay yolu polis şöbəsinə keçirmiş:

"Ancaq onu da qeyd edək ki, Müşfiq çox gözəl maşın ustası idi. Bu ərazidə onun kimi gözəl maşın ustası yox idi. Özü-özünün axırına çıxdı. Bütün günü içirdi. İçdiyi

üçün də hər kəsə bir söz atırdı. Müşfiqi Səxavət öldürməseydi, axırıncı kimse öldürəcəkdi. Bu ərazidə hər kəsi bezdirmişdi. Özü də tez-tez polisə düşürdü. Daha dalaşmadığı adam qalmamışdı. Ancaq Səxavətlə bağlı bir söz deyə bilmərik. Deyirlər ki, o da bir qədər psixi baxımdan problemlı adam idi. Lakin biz onun hansısa pis hərəkətini görməmişik. Daha Müşfiqlə qonşu olan adam psixik olmasın nə etsin ki? Bu binada demək olar ki, hər kəs sakit adamdır. Təkcə Müşfiq dəli-dolu idi, onun da axırıncı bu cür sakinləri söylədilər.

Bir qədər sonra Müşfiq Şükürovun yaşadığı yarımçıq tikilinin sakinləri də gəldilər. Adının açıqlanmasını istəməyən qonşular hadi-

sədən bir neçə saat öncəni aşağıdakı kimi xatırladılar:

"Axsam saatlarında gördük ki, Müşfiq düşüb həyətdə qışqırır. Səsi-küyü ətrafı götürmüşdü. Deyirdi ki, mənim işi kimə kəsib. Elektrik xətlərini kəsən adamı axtay deyə bilmərik. Deyirlər ki, o da bir qədər psixi baxımdan problemlı adam idi. Camaat gecə yarısı bunun səsinə oyanırdı. Özü də qışqırmayanda televizorun, maqnitofonun səsinə yüksəldirdi. Elə ona görə də qonşular işi kəsmişdilər ki, səs-küyden qulağımız dincəlsin. Ancaq işi Səxavət kəsməmişdi. Müşfiq burada tək yaşayırdı. Ailəsi yoxdur. Bir qardaşı var, bir də bacısı var. Onlar da başqa yerdə yaşayırlar. Müşfiq burada anası ilə qalırdı, anası da rəhmətə getdi. Daha

sonra tək yaşamağa başladı. Tez-tez spirtli içki qəbul edirdi. Bizim bildiyimizə görə, Səxavət də pis söyüş söyüb. Səxavət sakit adamdır, burada həyat yoldaşı ilə yaşayırdı. Müşfiq onun həyat yoldaşını söyüb, o da daha dözməyib şişlə bunu vurub. Müşfiq bu yaxınlarda Rusiyaya getməyə hazırlaşdı. Deyirdi ki, gedib orada işləyəcəm. Bir neçə il öncə bu evdə onun qardaşı da qalırdı. Ancaq sonradan qardaşı

harasa köçdü. İndi harada qaldığını bilmirik. İcməsəydi, əl qabiliyyəti yaxşı idi. Burada qardaşı, şəraiti hamısını öz əlləri ilə qurub".

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, yataqxananın qarşısında heç bir yas çadırı qurulmayıb. Qonşular bildirdilər ki, hələ hadisə barəsində xəbər tutan yoxdur: "Yəqin ki, quracaqlar..."

Əli RAIS
Fotolar müəllifindir

Bakı sakini nişanlısını qətlə yetirdi

Daxili İşlər Nazirliyi Bakıda nişanlı qızın qətlə yetirilməsi ilə bağlı məlumat yayıb. Qəsəbə sakini, 1986-cı il təvəllüdü Nəcəf Ramiz oğlu Məcidov nişanlısı, 1991-ci il təvəllüdü İlahə Dəyanət qızı Ağayevanı və onu bacısı, 1997-ci il təvəllüdü Rəhimə Dəyanət qızı Ağayevanı bıçaqlayıb.

Nəticədə İ. Ağayeva aldığı xəsarətdən dünyasını dəyişib. R. Ağayeva isə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Məlumatda bildirilir ki, martın 5-də saat 04 radələrində Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində İlahə Ağayevanın yaşadığı evə gəlmiş həmyerlisi, əvvəllər məhkum olmuş Nəcəf Məcidov (nişanlısı) münafiqə zəminində ona və bacısı Rəhiməyə bıçaqla xəsarət yetirərək hadisə yerini tərk edib.

İ. Ağayeva hadisə yerində ölüb, Rəhimə isə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Hadisəni törədən N. Məcidov saxlanılıb.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

Qubada qadağan edilən dini təriqətin üzvləri saxlanıldı

Quba rayonunda qanunla qadağan edilən dini təriqətlərdən birinin təbliği ilə məşğul olan şəxslər saxlanılıb. "Report"un xəbərinə görə, rayon sakini Tehran Əmiraslanov qanunla qadağan edilmiş dini təriqətlərdən birinin təbliği ilə məşğul olub.

O, bu məqsədlə evində yığıncaq təşkil edib. Hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat zamanı yığıncaqda iştirak edən təşkilatçı ilə bərabər 22 nəfər saxlanılıb.

Evdən qanunla qadağan edilmiş 54 ədəd dini kitab və 16 ədəd audiokaset aşkar edilərək götürülüb.

Faktla bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ! Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırıncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa,
doqtor VAİZ SƏMƏDOV şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomasi. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, d-r Vaiz Səmədova zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Hər il bayram ərəfəsində kənd təsərrüfatı yarmarkaları təşkil edilir. Ancaq son iki ildir ki, əhali bu yarmarkalarda satılan məhsullarla bazarlarda satılan məhsulların qiymətində fərq olmamasından gileyənir.

Artıq Novruz bayramı ilə əlaqədar "Nərimanov", "28 May" və "Gənclik" stansiyalarının yaxınlığında yarmarkalar quraşdırılıb. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin Ticarət və Xidmət Departamenti mətbuat xidmətinin rəhbəri Əlabbas Bağirov mətbuata açıqlamasında həmçinin metronun "Koroğlu", "Xətai" stansiyalarında və başqa bir neçə yerdə də bayram yarmarkalarının quraşdırılacağını gözləndiyini və onların 20-25 gün fəaliyyət göstərəcəyini bildirdi. Maraqlıdır, bayram yarmarkaları nəyi dəyişəcək? Qiymətlərdə fərq olacaqmı?

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, yarmarkaya çıxarılan məhsulların həcmində kifayət qədər artım olsa, qiymətlərə müsbət təsiri ola bilər: "Təbii ki, qiymətlər tələb və təklif münasibətlərindən çox asılıdır. Əgər tələb çoxdursa və məhsul bolluğu, yəni təklif azdırsa, bu, qiymətlərə elə ciddi bir təsir etməyəcək. Çünki istehsalçı, hər bir kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan və yaxud ərzaq məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan fermer, fiziki şəxs istəyər ki, öz məhsulunu baha satsın. Əgər rəqabətli mühit və məhsul bolluğu olarsa, o zaman istehsalçı istəyindən asılı olub-olmayaraq qiyməti tənzimləməyə məcbur qalır. Azərbaycanda problemin kökündə məhz bu məsələ dayanır. Həm istehsal azdır, həm də rəqabətli mühit

Bayram yarmarkaları: qiymət endirimi olacaqmı?

Natiq Cəfəri: "Yarmarkaya çıxarılan məhsullar kifayət qədər olsa, qiymətlər enə bilər"

Vüqar Bayramov: "Yarmarka alverçilərin satış yeri olmamalıdır"

kifayət qədər aşağı səviyyədedir. Ona görə də bazara çıxarılan məhsulların həcmində, tələb və təklif prinsipinə görə qiymətlər də formalaşır. Məhz bu nöqtəyi nəzərdən ola bilər ki, bu dəfə yarmarkaya çıxarılan məhsulların həcmində kifayət qədər artım olsa, qiymət-

lərə müsbət təsir mümkündür. Bakının əhalisi artır və bayram süfrəsi də elə bir məsələdir ki, kasıbından varlısından asılı olmayaraq, hər kəs bayramı süfrəsi arxasında ailəsi ilə qeyd edir. Ona görə də insanlar çalışır ki, bu bayramda ən azından bayram süfrəsini ailələri-

nin ehtiyaclarına uyğun qursunlar. Buna görə də tələbat artır. Tələbat artanda da məhsul çatışmazlığı baş verirsə, təbii ki, bu, qiymətlərə təsir göstərir və qiymətlərin artımını biz müşahidə edirik. Bunun həlli yolları haqqında saatlarla danışmaq olar. Qısa olaraq

rilən məhsulların satışının həyata keçirilməsi üçün fermerlərin birbaşa yarmarkalara çıxışını təmin etməyə ehtiyac var. Bayram yarmarkaları ilə bağlı əvvəlki illərdə də aparılan monitorinqlər göstərir ki, yarmarkalarda yalnız rayonlardan birbaşa gətirilən məhsullar deyil, eyni

onu deyə bilərəm ki, yerli istehsalın azlığı, yerli istehsal olunmuş məhsulların qış dövrünə saxlamaq üçün kameraların olmaması və bir çox məhsullarda idxaldan asılılıq qiymətlərin artımına səbəb olur. Uzun illərdir bu baş verir. Bu bərədə illərdir danışılarsa da həlli yollarında kifayət qədər ciddi addımlar atılmır".

Digər iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov isə qiymətlərin tənzimlənməsi üçün rayon icra hakimiyyəti orqanlarının da müsbət mənada müdaxiləsinə və müəyyən xərcləri öz üzərinə götürməsinə ehtiyac olduğunu dedi: "Bayram yarmarkalarının təşkilinə ehtiyac var. Rayonlarda istehsal edilib yetişdi-

zamanda bir sıra ərzaq məhsulları və kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan alverçilər də yarmarkalarda öz məhsullarını satırlar. Orada yerpulu olmadığına görə topdansa satış qiymətinə aldıkları məhsulu yarmarkalarda pərakəndə satış qiymətinə təklif edirlər. Yeni etiraf etmək lazımdır ki, yarmarkalardakı qiymətlərlə bazarlardakı qiymətlər arasında müəyyən fərq var. Amma fərq böyük deyil. Yarmarkanın əsas fəaliyyəti və funksiyası ondan ibarətdir ki, fərq böyük olsun və nəticədə bu, imkan versin ki, istehlakçılar daha ucuz qiymətə məhsulların alışını həyata keçirə bilsinlər".

Ekspertə görə, yarmarkalara birmənalı şəkildə fermerlər öz məhsullarını gətirməli və satışını həyata keçirməlidir: "Yarmarka topdansa satış qiymətə kənd təsərrüfatı məhsullarını alıb pərakəndə qiymətə satış həyata keçirən alverçilərin satış yeri olmamalıdır. Fermer təsərrüfatlarının birbaşa öz məhsullarının bazara çıxış imkanları deməkdir. Bu, birbaşa qiymətlərin də tənzimlənməsi üçün çox vacib məqamlardan biridir. Yerli, yəni rayon icra hakimiyyəti orqanları yarmarkalarda öz məhsullarını satan fermerləri pulsuz nəqliyyatla təmin etməlidir ki, o öz məhsulunu Bakıya gətirsin və bunun xərci yüksək olmasın. Ona görə də bayram dövrü qiymətlərin tənzimlənməsi üçün rayon icra hakimiyyəti orqanlarının da müsbət mənada müdaxiləsinə və müəyyən xərcləri öz üzərinə götürməsinə ehtiyac var. Yalnız bu halda yarmarkalarda münasib qiymətə məhsul əldə etmək olar".

□ Günel MANAFLI

Bu gün Yel çərşənbəsidir

Bu çərşənbədə əsən soyuq və isti küləklər yazın gəlişindən xəbər verir

Bu gün ilaxır çərşənbələrdən üçüncüsü - Yel çərşənbəsidir. Xalq arasında buna Küləkli çərşənbə, Hava çərşənbəsi, Külək oyadan çərşənbə də deyirlər. Qədim etiqadlarda qeyd edilir ki, torpağın altında - "qara nohurda" yatmış dörd cür külək Yer üzünə çıxaraq müxtəlif libaslarda özünü göstərir. Mifologiyamızda külək ağ, qara, göy, qırmızı libasda təsvir edilir. Yel çərşənbəsi günü yellər birləşib dünyanı dolaşır, gəzib oyanmış suyu, odu hərəkətə gətirərək yazın gəlişindən xəbər verir.

Yel çərşənbəsi həm də yelin təzəcə çıxmış otları oyadaraq Novruzun gəlişi bərədə xəbərdar etməsi ilə bağlıdır. Yel çərşənbəsində hava təmizlənir. Tədqiqatlara görə, Yel çərşənbəsində əsən soyuq və isti küləklər yazın gəlişindən xəbər verir. Gün ərzində küləyin bir neçə dəfə dəyişməsi onun özünün təmizlənməsi kimi qəbul edilir. Bu çərşənbə axşamında sanki mürğüden oyanan külək dolaşaraq suyu, odu hərəkətə gətirir. Yel çərşənbəsində əsən meh-in, küləyin daxilində bir hərəkət olur. Qədim adətə görə, bu çərşənbədə qəfəsdə saxlanılan quşları və heyvanları azadlığa buraxmaq lazımdır. Şifahi xalq yaradıcılığında Yelin Tan-

rı olması ilə bağlı müxtəlif nəğmə, əfsanə, rəvayət, mif, inanc, məsəl yaranıb. Qədim deyimlərə görə, "Yel baba" xırmana gəlməmişdən qabaq oradan buğda, dən götürməzlər.

Bundan başqa, inanca görə, Yel çərşənbəsi gecəsi söyüd ağacının altına gedib niyyət edib və "Yel baba"nı çağırmaq lazımdır. Əgər "Yel baba" sənə səsini eşidib əssə və söyüdü budaqlarını torpağa toxundursa, diləyin yerinə yetər.

Yel çərşənbəsində əsən meh-qallar qalanır, evlərdə südlü plov və ya bulğur aşısı bişirilir. Süfrəyə daha çox quru meyvə və dənli bitkilərdən hazırlanmış çərəzlər düzülür. Qadınlar axır çərşənbə üçün hazırlıqlar

görlər. Ev əşyaları sürtülüb təmizlənir, xalça-palaz çırpılır, yorğan-döşək havaya verilir. Xüsusən rayonlarda və kəndlərdə yaşayan insanların əkin -biçində, onların

zəmilərində həzin küləklərin olması torpağın yavaş-yavaş oyanmasına işarədir. Üçüncü çərşənbə sayılan Yel digərlerinden insanların fəaliyyətlərinə və

adət-ənənələrində əks olunan fərqliliklərə görə seçilir. Məhz bu çərşənbə günü bütün evlərdə təmizlik işlərinə başlanılır. Xüsusən qadınlarımız, qızlarımız evdə təmizlik işləri-

nə başlayırlar. Hər bir xanım evindəki yorğan, döşəyi havaya atır və onun təzə gələn bahar nəfəsilə yenilənməsini, çixan günəşin təsiri altında daha da təmizlənməsini istəyirlər.

Xanımlar uşaqlar üçün təzə paltar biçib-tikir. Qız-gəlinlər qoz-fındığı ləpələyib şirniyyat hazırlığı tədarükü görürlər. Bu gün bir qarış böyümüş səməninin ortasına qırmızı qumas bağlanılır. Ümumiyyətlə isə insanlar yelin insanlara xoş və şirin təəssüratlar gətirəcəyinə inanırlar. Yel çərşənbəsində əsən küləklər bir gün ərzində bir neçə dəfə istiqamətini dəyişir. Hətta küləklərin durmadan isti və soyuq olmasına da rast gəlmək mümkündür. Bu da Boz ayla əlaqədardır. Bu çərşənbə ilə də bağlı illərin sınağından çıxaraq bu günümüze qədər yaşamış və özünü doğrultmuş xalq hikmətləri var. Məsələn, "Yel əsib qoz tökülüb", "Yel-nən gələn sənən gedər", "Yel apardıqını qaytarmaz", "Yelle dost olan yellənə-yellənə qalar", "Yel bağlayanı əl açar", "Külək kimi hərdən bir yana esmə".

İnanclara görə, çərşənbə axşamları Tanrı ancaq xoş sözləri eşidir.

Yel Çərşənbəniz mübarək!

□ Günel MANAFLI

MÜSAVAT

Son səhifə

N 51 (6665) 7 mart 2017

Milyonerin sevgilisi 100 yaşlı tısbağanın belinə çıxdı və...

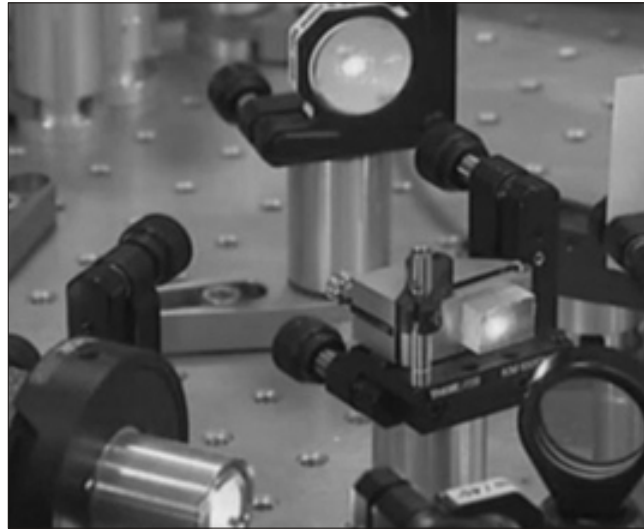
Dən Bilzeryan adlı amerikalı milyoner ciddi tənqid atəsinə tutulub. Buna səbəb onun sevgilisinin iri tısbağanın üstündə şəkil çəkdirməsi olub. "İnstaqramın padşahı" adlandırılan bu şəxs sözügedən fotonu Neker adasına səyahət zamanı çəkdirib. 36 yaşlı milyoneri həmin vaxt sevgilisi müşayiət edib. Sonuncu 270 kilo ağırlığında və 100 yaşlı olan tısbağanın belinə çıxaraq foto çəkdirib. Bu kadr isə heyvansevərlər tərəfindən ciddi tənqid atəsinə tutulub. Bir çox istifadəçilər bildiriblər ki, Ekvadordakı milli park Qalapaqosda ziyarətçilərə ümumiyyətlə heyvanlara toxunmamaq və onları narahat etməmək tapşırılır. Nadir növdən olan heyvanlara qarşı bu davranış yolverilməz sayılır. İstifadəçilərdən biri isə yazıb ki, "Sadəcə, utanın! Siz səyahətdən zövq almaq yerinə xəcalət çəkməlisiniz. Beyinsizlər".

Daha bir istifadəçi isə "tısbağa 100 il ona görə yaşamayıb ki, sizin kimi axmaqlar onun belinə çıxınlar" - deyə yazıb.

Dünyanın ən dəqiq saati...

Moskvada 300 milyon il ərzində bir saniyə xəta ilə işləyən saat yaradılıb. Unikal mexanizm rusiyalı alimlər tərəfindən yaradılıb. Onların sözlərinə görə, bu, dünyada ən dəqiq işləyən saatdır, həmçinin əbədi mühərrikdir, çünki onu işə salmaq lazım deyildir. Saatda rəngli spektral zolaq siferblat rolunu yerinə yetirir.

Qurğu müxtəlif texnologiyalarda əldə edilmiş tərəq-qidən geri qalmamaq üçün lazımdır. Məsələn, müasir "GPS" məkanda lazımı nöqtənin mövqeyini uzun müddət ərzində müəyyənləşdir-diyinə görə üç metrədek

məsafədə səhvə yol verir. Belə dəqiqlik isə sürücüsüz avtomobilin yaradılmasında əlverişli deyil. Atom saati isə bu məsələnin həllində kö-

mək edə bilər. İlk atom saati hələ 1968-ci ildə düzəldilsə də, indiyədək onların geniş tət-biqi məhdudlaşdırılıb.

Saça baxıb, insanın stresini müəyyən edirlər

Alimlər stress hormonu, kortizolu (Kortikosteroid hormon) saç komponentləri üzərində araşdırma apararaq, stresin səviyyəsini ölçə bildiklərini açıqlayıblar. Rusiya Elmlər Akademiyasının Yüksək Sinir Fəallığı və Neyrofiziologiya İnstitutundan Nataliya Qulyayeva rəhbərlik etdiyi qrupu ilə əvvəllər qan analizi ilə ölçülə bilən stress səviyyəsini müəyyən etmək üçün yeni bir üsul kəşf ediblər. Stresin formalaşması və bədən üzərindəki təsirlərini araşdıran alimlər, saç komponentlərindən stress hormonu olan kortizolu araşdıraraq, stress səviyyəsini müəyyən etmə-yə nail olublar.

Mövzu ilə bağlı məqalələri "Metabolic Brain Disease" jurnalında dərc etdirən alimlər qadınların kişilərə nisbətən daha çox meyilli olduğu stresin köklük daxil olmaqla, müxtəlif xəstəliklərə səbəb olduğunu və bunun stresin düzgün qarşısını ala bilinməməsindən qaynaqlandığını bildiriblər.

Saçların insanın həyatı boyunca bütün yaşadıqları barədə məlumat verməsi yanaşması ilə hərəkət edən alimlər araşdırma zamanı 20 qadının stress səviyyəsini ölçüblər. Araşdırma nəticəsində depressiya problemi olan qadınlarda kortizol səviyyələrinin daha aşağı olduğu və bu nisbətənin depressiya nisbəti ilə ters mütənasib olaraq dəyişdiyi ortaya çıxıb. Araşdırma həmçinin depressiyadan əziyyət çəkən qadınlarda hipotalamus-hipofiz-adrenal sisteminin təzyiq altında olduğunu göstərib.

QOÇ - Maliyyə problemlərinizin mövcudluğunu gören ulduzlar sizə kömək etmək istəyir. Lakin hansısa aktivlik göstərə bilmirsiniz. Gözütox olun. Bu axşam bütün dəvətləri qəbul edin.

BUGA - Ötən on günlükdə icra edə bilmədiyiniz planlara yenidən baxmağınız vacibdir. Əgər özünüzü qalmaqallardan qoruya bilsəniz, axşama doğru sürprizləriniz olacaq. Pul da gözlənilir.

ƏKİZLƏR - Yaxşı olar ki, günortaya qədər mənzil şəraitində istirahət edəsiniz. Çünki həmin ərəfədə hansısa uğur gözlənilir. Nəhərdən sonra isə istənilən sövdələşməni baş tutacaq.

XƏRÇƏNG - Ay bürcünüzdə olduğundan ilk növbədə səhhətinizə fikir verin. Mübahisəli situasiyalardan qaçın. Bu gün daha çox yeni, işgüzar sövdələşmələrdə uğurlarınız mümkündür.

ŞİR - Bütün vaxtınızı ailə-sevgi münasibətlərinə həsr edin. Digər insanlarla münasibətləri məhdudlaşdırın. Əks təqdirdə, ovqatınız korlana bilər. Şəxsi büdcənizi artırmağa çalışın.

QIZ - Təzadlı gündür. Hadisələrin inkişafı gah müsbət, gah da mənfi istiqamətə yön ala bilər. Özünüzü gərginliyə salmayın. Heç kimin şəxsi işlərinə qarışmayın. Münasibətlərdə ciddi olun.

TƏRƏZİ - Mövcud problemlərinizin həllində ətrafınızda olan etibarlı şəxslərin köməyindən yararlanın. İndiki halda təkbaşına qərar çıxarmaq zərərliyədir. Axşam yeniliklərin şahidi olacaqsınız.

ƏQRƏB - Bu gün sizin üçün olduqca maraqlı bir təqvim yaşanaçaq. Ələlxüsus da saat 14-dən sonra sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız. Mənəvi dəyərlərinizi qorumağa çalışın. Ağır işlərə işə girişməyin.

OXATAN - O qədər də səmərəli təqvim deyil. Bir tərəfdən səhhətinizlə bağlı xoşagəlməzliklər, digər tərəfdənsə münasibətlərə cəlb olunmağınız ovqatınıza mənfi təsir göstərə bilər.

OĞLAQ - Düşərli ərəfədir. Bəxtinizin gətirəcəyinə şübhəniz olmasın. Saat 15-18 arası bütünlüklə sevgiyə həsr etməklə mənəvi rahatlıq tapacaqsınız. Amma səhhətinizi də qorunmalısınız.

SUTÖKƏN - Qonşu və ya qohumlarınızla, eləcə də həmkarlarınızla münasibətlərinizdə yeni və müsbət mərhələ başlayacaq. Ola bilsin səfərə də çıxasınız. Saat 17-dən sonra işgüzar əlaqələri dərinləşdirin.

BALIQLAR - Öz gücünüzdə nə qədər arxayın olsanız da, hələdici məqamlarda etibarlı adamların məsləhətinə qulaq asın. Axşam görcəyiniz işlərin planını qurmaq istiqamətində sövdələşmələr aparın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Sağlamlığına əmin olanlar daha çox yaşayır

İsveç və Britaniya alimləri müəyyən ediblər ki, öz sağlamlığına əmin adamlar uzunömürlü olurlar. "Medvesti.com" saytı xəbər verir ki, alimlər 6 min adamın iştirak etdiyi tədqiqat çərçivəsində bu qənaətə gəliblər.

İyirmi doqquz il ərzində könüllülərin sağlamlıq durumu öyrənilib. Bunun üçün ürək fəaliyyətindən tutmuş mücərrəd təfəkkür və vizual yaddaşa qədər 195 əlamət əsas götürülüb. Könüllülərə bir çox əlamətləri müstəqil müəyyən etmək təklif olunub.

Məlum olub ki, xoş ovqat insanların ömür müddətini bir qədər artırır. Mütəxəssislər hesab edirlər ki, xəstəliklərdən şikayət etmək mənasızdır. Ağlayıb-sızlamaqdansa, həkimə müraciət etmək və ya həyat tərzi dəyişmək lazımdır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100